

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัย เป็น 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 บริบทของสนามที่ศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพความเข้มแข็งในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 ด้วยกรวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action
Research: PAR)

ตอนที่ 4 การรับรองรูปแบบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2

ตอนที่ 5 ผลการประชาสัมพันธ์เพื่อรับรองรูปแบบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2

ตอนที่ 1 บริบทของสนามที่ศึกษา

โรงเรียนอนุบาลชุมชนบางบ่อ (ศุภพิพัฒน์รังสรรค์) เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ประจำ
อำเภอ บางบ่อตั้งอยู่หมู่ที่ 2 ตำบลบางบ่อ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ก่อตั้งเมื่อวันที่ 25
สิงหาคม พ.ศ. 2480 บนที่ดินเนื้อที่ 11 ไร่ 3 งาน 98 ตารางวา จากการบริจาคของนายวุฒิสถ
ศุภพิพัฒน์ นายเป้ง แซ่โค้ว นางสาวบุญเต็ม วิริยะกุล และนายเป้า หนูเทพ โดยมีอาคารเรียน
และอาคารประกอบ 15 หลัง ในปัจจุบันเปิดทำการสอนในระดับปฐมวัย (อนุบาลปีที่ 1) จนถึง
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนได้มีการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ และการจัด
ประสบการณ์ให้กับผู้เรียนมาอย่างต่อเนื่อง และได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา จาก
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์การมหาชน (สมศ.) เมื่อวันที่ 23
มิถุนายน พ.ศ. 2549 นอกจากนี้โรงเรียนได้ผ่านการประเมินให้เป็นโรงเรียนต้นแบบ 1 อำเภอ
1 โรงเรียนในฝัน (โรงเรียนดีใกล้บ้าน) เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2552 ตลอดจนการได้รับ
การคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่รองรับการกระจายอำนาจทางการศึกษา
ประเภทที่ 1 จึงทำให้โรงเรียนได้รับการยอมรับจากสถานศึกษาอื่น ๆ สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาสมุทรปราการเขต 2 และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมากขึ้น ซึ่งในปีการศึกษา 2552 โรงเรียนประกาศวิสัยทัศน์ (Vision) ที่เกิดจากการระดมพลังสมองด้วยกระบวนการพลังสร้างสรรค์ (A-I-C) ที่แสดงถึงความมุ่งมั่นของโรงเรียน และสอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ว่าภายในปี 2555 โรงเรียนอนุบาลชุมชนบางบ่อ (ศุภพิพัฒน์รังสรรค์) มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมนำความรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความเป็นไทย ก้าวไกลความเป็นสากล ปวงชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ (โรงเรียนอนุบาลชุมชนบางบ่อ (ศุภพิพัฒน์รังสรรค์), 2553, หน้า 1-2)

ส่วนสภาพโดยทั่วไปภายในบริเวณของโรงเรียนมีความร่มรื่นไปด้วยต้นไม้ ทั้งไม้ดอก ไม้ประดับ รวมทั้งสวนหย่อมทั่วบริเวณ มีศาลาทรงไทยสำหรับพักผ่อน จำนวน 10 หลัง ตลอดจนแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน อาทิ บ้านสวนคุณธรรม สวนวิทยาศาสตร์ สวนคณิตศาสตร์ สนามเด็กเล่น เป็นต้น

จากการสำรวจชุมชนที่อยู่ในเขตบริการของโรงเรียน ได้แก่ หมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 2 ตำบลบางบ่อ และหมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 2 ตำบลบางเพรียง สภาพของชุมชนมีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์ อาคารที่พักอาศัย โรงพยาบาลบางบ่อ โรงงานอุตสาหกรรม ตลาด ธนาคาร สถานีตำรวจชุมชนบางบ่อ และที่ว่าการอำเภอบางบ่อ อาชีพหลักของชุมชนคือประกอบอาชีพในโรงงานอุตสาหกรรม และเกษตรกรรม ผู้ปกครองส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธประมาณร้อยละ 85 งานประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นประจำปีที่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไปคืองานนมัสการหลวงพ่อบาน

โรงเรียนอนุบาลชุมชนบางบ่อ (ศุภพิพัฒน์รังสรรค์) มีอัตราการขาดแคลนครูค่อนข้างสูงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 และครูผู้สอนและบุคลากรส่วนใหญ่มีอายุราชการมาก และมีบ้านพักอาศัยอยู่ในเขตบริการของโรงเรียน ซึ่งครูแต่ละคนมีภาระการสอนโดยเฉลี่ย 20 - 22 ชั่วโมง/สัปดาห์ ตลอดจนรับหน้าที่เป็นครูประจำชั้นซึ่งมีนักเรียนแต่ละห้องประมาณ 45-50 คน สำหรับบุคลากรอื่นของโรงเรียน เช่น นักการภารโรงและลูกจ้าง มีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ทางโรงเรียนจึงต้องจ้างเพิ่มเติมจากเงินรายได้ของโรงเรียน

โรงเรียนได้ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบสอง เมื่อวันที่ 20-23 มิถุนายน 2549 ซึ่งมีผลการประเมินดังนี้

ผลการประเมินระดับ พอใช้ ไม่มี

ผลการประเมินระดับ ดี ด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย มาตรฐานที่ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
ด้านผู้เรียนระดับประถมศึกษา มาตรฐานที่ 1, 3, 4, 5, 6
ด้านครูระดับปฐมวัย มาตรฐานที่ 8

ด้านครูระดับประถมศึกษา มาตรฐานที่ 9

ด้านผู้บริหารทั้งสองระดับ มาตรฐานที่ 11, 13, 14

ผลการประเมินระดับ ดีมาก ด้านครูระดับปฐมวัย มาตรฐานที่ 9

ด้านผู้เรียนระดับประถมศึกษา มาตรฐานที่ 2, 7, 8

ด้านผู้บริหารทั้งสองระดับ มาตรฐานที่ 10, 12

เมื่อสรุปผลการประเมินในภาพรวมได้มาตรฐานคุณภาพตามที่ สมศ.ประเมินผ่านเกณฑ์ การรับรองมาตรฐานของโรงเรียน

โรงเรียนอนุบาลชุมชนบางบ่อ (ศุภพัฒน์รังสรรค์) ได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการ จัดการโรงเรียน เมื่อโรงเรียนได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการโรงเรียนในฝัน รุ่นที่ 2 (โรงเรียนดี ใกล้บ้าน) ในปี พ.ศ. 2550 โดยได้ดำเนินการพัฒนาโรงเรียนตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนในฝัน 5 แผนงานหลัก ได้แก่ 1) แผนพัฒนาระบบบริหารและการจัดการ 2) แผนพัฒนาคุณภาพนักเรียน และกระบวนการจัดการเรียนรู้ 3) แผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา 4) แผนพัฒนาระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 5) แผนพัฒนาระบบภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์และทรัพยากร ทางการศึกษา ซึ่งในการจัดทำโครงการเพื่อนำแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ โรงเรียนได้ดำเนิน โครงการโรงเรียนธรรมาภิบาลที่เน้นการนำหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลัก ความคุ้มค่า โดยได้ดำเนินการพัฒนาโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

จากการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ 5 แผนงานหลักดังกล่าวข้างต้น โดยการปฏิบัติตาม โครงการต่าง ๆ จนประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการโรงเรียนธรรมาภิบาล ส่งผลให้ โรงเรียนได้ผ่านการประเมินให้เป็นโรงเรียนต้นแบบ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนในฝันจากสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2552

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพความเข้มแข็งในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติ และระดับ ความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก โดยเก็บข้อมูลจากโรงเรียนในฝัน เขตภาคตะวันออก ช่วงชั้นที่ 1-2 จำนวน 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลบ้านบึง (อำนาจคุณูปถัมภ์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 1 โรงเรียนวัดเสม็ดเหนือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โรงเรียนอนุบาลประจันตคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปราจีนบุรี โรงเรียนบ้านหนองเตียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1 โรงเรียน

วัดหนองพะวา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1 และโรงเรียนบ้านอ่างกระป๋อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต ซึ่งเก็บตัวอย่างจากโรงเรียนทั้ง 6 โรงเรียนดังกล่าว โรงเรียนละ 10 คน ประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน ครูผู้สอน 8 คน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 คน รวมทั้งสิ้น 60 คน ผลของการศึกษา ดังแสดงตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติและระดับความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 ของโรงเรียนในฝันเขตภาคตะวันออก

การบริหารตามหลัก ธรรมาภิบาล	(n = 60) ระดับปฏิบัติ				(n = 60) ระดับความสำเร็จ			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
หลักนิติธรรม	3.86	0.97	มาก	3	4.15	0.51	มาก	4
หลักคุณธรรม	3.75	1.00	มาก	6	4.08	0.66	มาก	6
หลักความโปร่งใส	3.82	0.95	มาก	5	4.17	0.55	มาก	2
หลักการมีส่วนร่วม	3.87	0.99	มาก	2	4.18	0.56	มาก	1
หลักความรับผิดชอบ	3.89	0.98	มาก	1	4.16	0.57	มาก	3
หลักความคุ้มค่า	3.84	0.91	มาก	4	4.11	0.62	มาก	5
รวม	3.84	0.94	มาก		4.14	0.54	มาก	

จากตารางที่ 4 แสดงว่าระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในฝันเขตภาคตะวันออกโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ หลัก ความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม หลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส และหลักคุณธรรม สำหรับระดับความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในฝันเขตภาคตะวันออกโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม หลักความคุ้มค่า และหลักคุณธรรม

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามชุดเดียวกันกับที่ใช้สอบถามโรงเรียนในฝันเขตภาคตะวันออก ช่วงชั้นที่ 1-2 ทั้ง 6 โรงเรียนไปสอบถามผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนและกรรมการ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 40 คน ของโรงเรียนอนุบาลชุมชนบางบ่อ (ศุภพัฒนรังสรรค์) เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติและระดับความสำเร็จ ในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล แล้วนำมาเปรียบเทียบกับโรงเรียนในฝันเขตภาคตะวันออก ช่วงชั้นที่ 1-2 ทั้ง 6 โรงเรียน ซึ่งถือว่าเป็นเกณฑ์มาตรฐาน ผลปรากฏดังแสดงตามตารางที่ 5-7

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติและระดับความสำเร็จ ในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 ของโรงเรียนอนุบาลชุมชนบางบ่อ (ศุภพัฒนรังสรรค์) ก่อนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

การบริหารตามหลัก ธรรมาภิบาล	(n = 40)				(n = 40)			
	ระดับปฏิบัติ		ระดับความสำเร็จ		ระดับปฏิบัติ		ระดับความสำเร็จ	
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
หลักนิติธรรม	3.78	0.77	มาก	4	4.04	0.72	มาก	1
หลักคุณธรรม	3.69	0.75	มาก	6	4.00	0.76	มาก	2
หลักความโปร่งใส	3.70	0.77	มาก	5	3.88	0.72	มาก	5
หลักการมีส่วนร่วม	3.82	0.88	มาก	2	3.94	0.78	มาก	4
หลักความรับผิดชอบ	3.85	0.88	มาก	1	3.77	0.75	มาก	6
หลักความคุ้มค่า	3.79	0.82	มาก	3	3.97	0.70	มาก	3
รวม	3.77	0.79	มาก		3.93	0.72	มาก	

จากตารางที่ 5 แสดงว่าระดับการปฏิบัติในการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนอนุบาลชุมชนบางบ่อ (ศุภพัฒนรังสรรค์) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส และหลักคุณธรรม สำหรับระดับความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนอนุบาลชุมชนบางบ่อ (ศุภพัฒนรังสรรค์) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความคุ้มค่า หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส และหลักความรับผิดชอบ

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล
ระหว่างโรงเรียนในฝันเขตภาคตะวันออกและโรงเรียนอนุบาลชุมชนบางบ่อ
(สุกพิพัฒน์รังสรรค์) ก่อนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

การบริหารตามหลัก						
ธรรมาภิบาล	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	ผลต่างค่าเฉลี่ย	ลำดับที่
หลักนิติธรรม	3.86	0.97	3.78	0.77	0.08	2
หลักคุณธรรม	3.75	1.00	3.69	0.75	0.06	3
หลักความโปร่งใส	3.82	0.95	3.70	0.77	0.12	1
หลักการมีส่วนร่วม	3.87	0.99	3.82	0.88	0.05	5
หลักความรับผิดชอบ	3.89	0.98	3.85	0.88	0.04	6
หลักความคุ้มค่า	3.84	0.91	3.79	0.82	0.05	4
รวม	3.84	0.94	3.77	0.79	0.07	

จากตารางที่ 6 แสดงว่าระดับการปฏิบัติในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของ
โรงเรียนในฝันเขตภาคตะวันออก มีค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนอนุบาลชุมชนบางบ่อ (สุกพิพัฒน์
รังสรรค์) ทุกหลัก โดยมีผลต่างของค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ หลักความโปร่งใส
หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความคุ้มค่า หลักการมีส่วนร่วม และหลักความรับผิดชอบ

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลระหว่าง
โรงเรียนในฝันเขตภาคตะวันออกและโรงเรียนอนุบาลชุมชนบางบ่อ
(สุกพิพัฒนรังสรรค์) ก่อนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

การบริหารตามหลัก ธรรมาภิบาล	โรงเรียนในฝัน เขตภาคตะวันออก		โรงเรียนอนุบาลชุมชนบางบ่อ (สุกพิพัฒนรังสรรค์)		ผลต่างค่าเฉลี่ย	ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
หลักนิติธรรม	4.15	0.51	4.04	0.72	0.11	5
หลักคุณธรรม	4.08	0.66	4.00	0.76	0.08	6
หลักความโปร่งใส	4.17	0.55	3.88	0.72	0.29	2
หลักการมีส่วนร่วม	4.18	0.56	3.94	0.78	0.24	3
หลักความรับผิดชอบ	4.16	0.57	3.77	0.75	0.39	1
หลักความคุ้มค่า	4.11	0.62	3.97	0.70	0.14	4
รวม	4.14	0.54	3.93	0.72	0.21	

จากตารางที่ 7 แสดงว่าระดับความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของ
โรงเรียนในฝันเขตภาคตะวันออก มีค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนอนุบาลชุมชนบางบ่อ (สุกพิพัฒน
รังสรรค์) ทุกหลัก โดยมีผลต่างของค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ หลัก
ความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า หลักนิติธรรม และ
หลักคุณธรรม

สรุปได้ว่า สภาพความเข้มแข็งของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในฝัน
เขตภาคตะวันออกทั้งระดับการปฏิบัติและระดับความสำเร็จมีค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนอนุบาล
ชุมชนบางบ่อ (สุกพิพัฒนรังสรรค์) ทุกหลัก ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวข้างต้น
เป็นแนวทางในการพัฒนา การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนอนุบาลชุมชนบางบ่อ
(สุกพิพัฒนรังสรรค์) เพื่อให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนดจากโรงเรียนในฝันเขตภาคตะวันออก
โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในขั้นตอนต่อไป โดยการนำระดับการปฏิบัติ
ในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่มีผลต่างของค่าเฉลี่ยแตกต่างจากโรงเรียนในฝันเขตภาค
ตะวันออกมาดำเนินการตามลำดับก่อนหลัง

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 ด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR)

ผู้วิจัยดำเนินการตามแนวคิดของ เคมมิส และแม็คแท็กการ์ด (Kemmis & McTaggart, 1988) ที่ประกอบด้วยการวางแผน (Planning) การกระทำ (Action) การสังเกต (Observation) และการสะท้อน (Reflection) ดังนี้

ขั้นการวางแผนรอบที่ 1 ในวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 ผู้วิจัยดำเนินการให้ความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลและการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) กับผู้ให้ข้อมูลหลัก 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มรองผู้อำนวยการโรงเรียน กลุ่มครูผู้สอนและกลุ่มกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลที่ใช้ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยกัน 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า และการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 งาน ได้แก่ การบริหาร งานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ตลอดจนกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ซึ่งให้ความรู้และสรุปเป็นแนวคิดว่าการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่ผู้ที่เกี่ยวข้องที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักร่วมมือกันคิด ร่วมมือกันทำ ร่วมตรวจสอบ และปรับปรุงการดำเนินงาน ซึ่งการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้ จะใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ตามแนวคิดของ เคมมิส และแม็คแท็กการ์ด (Kemmis & McTaggart, 1988) ที่ประกอบด้วยการวางแผน (Planning) การกระทำ (Action) การสังเกตผล (Observation) การสะท้อน (Reflection) โดยดำเนินการ 3 รอบข้อมูลจึงอิมตัว เมื่อผู้ให้ข้อมูลหลักเกิดความเข้าใจตรงกันแล้วผู้วิจัยนำเทคนิค A-I-C ซึ่งเป็นกระบวนการประชุมที่มีวิธีการหรือขั้นตอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีโอกาสสื่อสาร แลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้าใจถึงสภาพปัญหา ข้อจำกัด ความต้องการ และศักยภาพของผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ เป็นกระบวนการ ที่ประชุมระดมพลังสมองเพื่อแก้ไขปัญห และแนวทางในการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์โดยร่วมกันวางแผน ซึ่งเริ่มจาก ขั้นตอนที่ 1 A (Appreciation) เป็นการให้ทุกคนยอมรับและชื่นชมคนอื่น โดยไม่แสดงการต่อต้านหรือวิพากษ์วิจารณ์ ทุกคนจะมีโอกาสแสดงออกอย่างทัดเทียมด้วยภาพ ข้อเขียน หรือคำพูด ว่าเขาเห็นสถานการณ์ปัจจุบันเป็นอย่างไร และเขาอยากเห็นความสำเร็จในอนาคตอย่างไร ซึ่งจะทำให้ทุกคนมีโอกาสใช้ข้อเท็จจริง เหตุผล และความรู้สึก ตลอดจนการแสดงออกมาในลักษณะต่าง ๆ ตามความจริง เมื่อทุกคนที่แสดงออกได้รับการยอมรับจากคนอื่น จะทำให้ทุกคนมีความรู้สึกที่ดี มีความสุข ความอบอุ่น และ

เกิดพลังขึ้นในระหว่างคนที่มาประชุมด้วยกัน ซึ่ง A เป็นการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เปิดโอกาสแสดงความคิดเห็น รับฟังยอมรับ และสรุปร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ ขั้นตอนที่ 2 I (Influence) เป็นการใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่แต่ละคน มีอยู่มาช่วยกันกำหนดวิธีการ หรือ ยุทธศาสตร์ที่จะทำให้บรรลุวิสัยทัศน์ร่วมกัน วิธีการที่เสนอแนะมาทั้งหมดจะถูกนำมาจัดหมวดหมู่ แยกแยะ และพิจารณาร่วมกัน จนกระทั่งได้วิธีการที่กลุ่มเห็นพ้องต้องกันว่าจะนำไปสู่ความสำเร็จที่ กลุ่มต้องการ ซึ่ง I เป็นการกำหนดยุทธศาสตร์ มาตรการ และเสนอทางเลือก เพื่อให้บรรลุ ความมุ่งหวัง บรรลุภาพที่พึงประสงค์ คัดกิจกรรม โครงการที่จะทำให้บรรลุตามความมุ่งหวัง/ และ ภาพที่พึงประสงค์ ซึ่งดำเนินการโดยให้ แต่ละคนคิดยุทธศาสตร์ ประมาณ คนละ 1-3 ข้อ จากนั้น เขียนยุทธศาสตร์ลงบนแผ่นกระดาษย่อยแผ่นละ 1 ข้อ อธิบายแลกเปลี่ยนความคิดในกลุ่มเล็ก คัดเลือกยุทธศาสตร์ที่เห็นว่าดีที่สุดประมาณ 3-5 ข้อ อภิปรายแลกเปลี่ยนได้ เพื่อหาข้อยุติที่มีเหตุผล กลุ่มพอใจมากที่สุด ขอมรับมากที่สุดนำมาจัดลำดับความสำคัญ และขั้นตอนที่ 3 C (Control) เป็นการนำวิธีการมากำหนดเป็นแผนปฏิบัติการ (Action Plan) อย่างละเอียดว่า ทำอะไร มีหลักการ และเหตุผลอย่างไร มีเป้าหมายอย่างไร ใครรับผิดชอบเป็นหลัก ใครต้องให้ความร่วมมือ จะใช้ งบประมาณค่าใช้จ่ายอย่างไร จากแหล่งใด ในขั้นนี้สมาชิก แต่ละคนจะเลือกว่า ตนสมัครใจจะ รับผิดชอบเรื่องใด ใครจะให้ความร่วมมือเรื่องใด ใครจะเป็นผู้ร่วมวางแผนปฏิบัติการข้อใด เป็น การกำหนดข้อผูกพันให้ตนเอง เพื่อควบคุมให้เกิดการกระทำอันจะนำไปสู่การบรรลุผลที่เป็น เป้าหมายหรืออุดมการณ์ร่วมกันของกลุ่มในที่สุด ซึ่ง C เป็นการทำงานร่วมกันโดยนำเอาโครงการ และกิจกรรมมาสู่การปฏิบัติและจัดกลุ่มดำเนินการที่แต่ละคนถนัด

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลการตอบแบบสอบถามระดับการปฏิบัติและระดับ ความสำเร็จ ในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลแล้วนำมาเปรียบเทียบกับโรงเรียนในฝันเขตภาค ตะวันออก ช่วงชั้นที่ 1-2 6 โรงเรียน และโรงเรียนอนุบาลชุมชนบางบ่อ (ศุภพิพัฒน์รังสรรค์) ประกอบกับการศึกษาเอกสารและสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล แล้วนำมาสร้างข้อสรุป ความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากการทำ A-I-C ผลที่ได้จากการวางแผน พบว่า หลักธรรมาภิบาล ที่โรงเรียนอนุบาลชุมชนบางบ่อ (ศุภพิพัฒน์รังสรรค์) ต้องดำเนินการพัฒนาตามลำดับ ดังนี้

1. หลักความโปร่งใส
2. หลักนิติธรรม
3. หลักคุณธรรม
4. หลักความคุ้มค่า
5. หลักการมีส่วนร่วม
6. หลักความรับผิดชอบต่อ

โดยสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการทำ A-I-C ซึ่งผู้มีส่วนร่วมที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักและร่วมกันกำหนดแนวทางดำเนินงานโดยสังเคราะห์โครงการต่าง ๆ ที่ต้องดำเนินการ จำนวน 10 โครงการ ซึ่งประกอบด้วย งานวิชาการ 4 โครงการ งานงบประมาณ 1 โครงการ งานบริหารบุคคล 2 โครงการ และงานบริหารทั่วไป 3 โครงการ โดยมีรายละเอียดแต่ละโครงการที่เน้นหลักธรรมาภิบาลที่ต้องดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. หลักความโปร่งใส มี 2 โครงการ คือ
 - 1.1 โครงการพัฒนาระบบงบประมาณในโรงเรียน
 - 1.2 โครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
2. หลักนิติธรรม มี 3 โครงการคือ
 - 2.1 โครงการพัฒนาคู่มืออาชีพ
 - 2.2 โครงการพัฒนาระบบ ICT เพื่อการบริหารและการจัดการเรียนรู้
 - 2.3 โครงการนิเทศภายในโรงเรียน
3. หลักคุณธรรม มี 1 โครงการ คือ
 - 3.1 โครงการเสริมสร้างวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณครู
4. หลักความคุ้มค่า มี 1 โครงการ คือ
 - 4.1 โครงการประหยัดพลังงาน
5. หลักการมีส่วนร่วม มี 1 โครงการ คือ
 - 5.1 โครงการร่วมด้วยช่วยกันสร้างสรรค์โรงเรียน
6. หลักความรับผิดชอบต่อสังคม มี 2 โครงการ คือ
 - 6.1 โครงการพัฒนาห้องเรียนคุณภาพ
 - 6.2 โครงการวิจัยในชั้นเรียน

สำหรับเป้าหมาย/ ผลที่มุ่งหวัง วัตถุประสงค์หลัก วัตถุประสงค์ย่อยและผลที่คาดว่าจะได้รับของแต่ละโครงการมีรายละเอียดเรียงตามลำดับก่อนหลัง ดังนี้

โครงการที่ 1 โครงการพัฒนาระบบงบประมาณในโรงเรียน **เป้าหมาย/ ผลที่มุ่งหวัง**

โครงการพัฒนาระบบงบประมาณในโรงเรียนมีเป้าหมายเพื่อให้การดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ โดยมีความมุ่งหวังไว้ว่า โรงเรียนมีการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงบประมาณที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพเน้นประโยชน์สูงสุดของการใช้จ่ายงบประมาณที่นักเรียนเป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์หลัก

การบริหารงบประมาณของโรงเรียนอย่างเป็นระบบด้วยความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้

วัตถุประสงค์ย่อย

1. เพื่อใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนตามแผนงบประมาณอย่างเคร่งครัด
2. เพื่อจัดทำบัญชีทางการเงินของโรงเรียนได้อย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบันสามารถ

ตรวจสอบได้

3. เพื่อให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างถูกต้องตามระเบียบ ด้วยความโปร่งใสและสามารถ

ตรวจสอบได้

4. เพื่อใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. การบริหารงบประมาณของโรงเรียนเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

โครงการที่ 2 โครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

เป้าหมาย/ ผลที่มุ่งหวัง

โครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษามีเป้าหมายเพื่อจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพเป็นที่เชื่อมั่นของผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) โดยมีความคาดหวังไว้ว่าโรงเรียนสามารถจัดการศึกษาได้บรรลุตามเกณฑ์มาตรฐานของชาติ เกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

วัตถุประสงค์หลัก

การประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเป็นระบบและได้มาตรฐาน

วัตถุประสงค์ย่อย

1. เพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ
2. เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้บรรลุตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

ทุกระดับ

3. เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้สูงขึ้น

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. โรงเรียนมีระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ
2. โรงเรียนจัดการศึกษาได้บรรลุตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดทุกระดับ

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น
4. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) มีความเชื่อมั่นและศรัทธาโรงเรียนมากขึ้น

โครงการที่ 3 โครงการพัฒนาครูมืออาชีพ

เป้าหมาย/ผลที่มุ่งหวัง

โครงการครูมืออาชีพมีเป้าหมายในการพัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมตามจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยมีความคาดหวังไว้ว่า เมื่อครูมีคุณภาพที่ดีแล้วย่อมส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

วัตถุประสงค์หลัก

โรงเรียนมีครูที่เป็นครูมืออาชีพ

วัตถุประสงค์ย่อย

1. เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของครูและบุคลากรในโรงเรียน
2. เพื่อส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาศักยภาพของตนเองในวิชาชีพอย่างต่อเนื่องตามสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสาขางานอย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้พบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ใช้เป็นแนวทางปรับการเรียนการสอนในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. เพื่อส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้เทคโนโลยี สื่อ นวัตกรรมและคอมพิวเตอร์ในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ครูทุกคนมีคุณธรรม จริยธรรมและปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมตามจรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถใช้เทคโนโลยี สื่อ นวัตกรรมและคอมพิวเตอร์ในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

โครงการที่ 4 โครงการพัฒนาระบบ ICT เพื่อการบริหารและการจัดการเรียนรู้

เป้าหมาย/ ผลที่มุ่งหวัง

โครงการพัฒนาระบบ ICT เพื่อการบริหารและการจัดการเรียนรู้ มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาระบบ ICT ของโรงเรียนให้ทันสมัยและนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีความคาดหวังไว้ว่าเมื่อโรงเรียนมีระบบคอมพิวเตอร์ ระบบฐานข้อมูลที่สมบูรณ์และมีอินเทอร์เน็ต (Internet) ที่ทันสมัยและเพียงพอจะส่งผลดีต่อการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน

วัตถุประสงค์หลัก

โรงเรียนนำระบบ ICT ที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารจัดการและจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ย่อย

1. เพื่อพัฒนาระบบข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนได้อย่างเป็นระบบ
2. เพื่อให้ครูและนักเรียนค้นคว้าหาความรู้โดยใช้อินเทอร์เน็ต
3. เพื่อให้ครูนำระบบ ICT มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศร้อยละ 80 ได้อย่างเป็นระบบครอบคลุมทั้ง 4 งานและครูสามารถใช้ IT เพื่อการสอนได้อย่างน้อยร้อยละ 80

โครงการที่ 5 โครงการนิเทศภายในโรงเรียน

เป้าหมาย/ ผลที่มุ่งหวัง

โครงการนิเทศภายในโรงเรียนมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่เกิดจากความร่วมมือระหว่างผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีความคาดหวังไว้ว่ากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนจะทำให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น และนักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด

วัตถุประสงค์หลัก

การนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ

วัตถุประสงค์ย่อย

1. เพื่อพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ
2. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
4. เพื่อสร้างความเป็นกัลยาณมิตรระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. โรงเรียนมีระบบนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพ
2. ครูสามารถนิเทศตนเองได้
3. ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างครุมีอาชีพ
4. โรงเรียนจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐาน

โครงการที่ 6 โครงการเสริมสร้างวินัย คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณครู

เป้าหมาย/ ผลที่มุ่งหวัง

โครงการเสริมสร้างวินัย คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณครู มีเป้าหมายในการพัฒนาครูให้มีคุณธรรม จริยธรรมและปฏิบัติตามจรรยาบรรณครูอย่างเคร่งครัด สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น โดยมีความคาดหวังไว้ว่าครูผู้สอนจะต้องมีคุณธรรม จริยธรรมตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณครูที่คุรุสากำหนด

วัตถุประสงค์หลัก

ครูมีคุณธรรม จริยธรรมและปฏิบัติตามจรรยาบรรณครูอย่างเคร่งครัด

วัตถุประสงค์ย่อย

1. เพื่อให้ครูได้นำหลักธรรมของพระพุทธศาสนามาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

2. เพื่อให้ครูประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและบุคคลทั่วไป

3. เพื่อให้ครูมีค่านิยมที่ดีในการปฏิบัติงาน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ครูผู้สอนทุกคนมีคุณธรรม จริยธรรมและปฏิบัติตามจรรยาบรรณครูตามที่คุรุสากำหนด

โครงการที่ 7 โครงการประหยัดพลังงาน

เป้าหมาย/ ผลที่มุ่งหวัง

โครงการประหยัดพลังงานมีเป้าหมายเพื่อสร้างจิตสำนึกให้กับครู บุคลากรและนักเรียนในการประหยัดพลังงานทั้งการใช้น้ำ การใช้ไฟฟ้า และการใช้โทรศัพท์ เพื่อลดค่าใช้จ่ายด้านสาธารณูปโภคของโรงเรียนตลอดจนเป็นการช่วยลดภาวะโลกร้อนอีกทางหนึ่งด้วย โดยมีความคาดหวังไว้ว่าครูผู้สอน บุคลากรและนักเรียนทุกคนมีนิสัยเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์หลัก

ครูผู้สอน บุคลากรและนักเรียนมีนิสัยประหยัดพลังงานและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์ย่อย

1. เพื่อลดค่าใช้จ่ายด้านสาธารณูปโภคของโรงเรียน

2. เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะนิสัยที่ดีของครู บุคลากรและนักเรียนให้มีความประหยัดพลังงานและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3. เพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ครูผู้สอน บุคลากรและนักเรียนทุกคนเกิดความตระหนัก มีนิสัยประหยัดพลังงานและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โครงการที่ 8 โครงการร่วมด้วยช่วยกันสร้างสรรค์โรงเรียน

เป้าหมาย/ ผลที่มุ่งหวัง

โครงการร่วมด้วยช่วยกันสร้างสรรค์โรงเรียน มีเป้าหมายเพื่อสร้างความเข้าใจและสร้างความร่วมมือระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยมีความคาดหวังไว้ว่าโรงเรียนสามารถระดมทรัพยากรจากชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างพอเพียง และนำไปใช้ได้อย่างคุ้มค่า

วัตถุประสงค์หลัก

การระดมทรัพยากรจากชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

วัตถุประสงค์ย่อย

1. เพื่อระดมทรัพยากรจากชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน
2. เพื่อส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในชุมชนได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ

3. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

โรงเรียนสามารถระดมทรัพยากรและใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

โครงการที่ 9 โครงการพัฒนาห้องเรียนคุณภาพ

เป้าหมาย/ ผลที่มุ่งหวัง

โครงการพัฒนาห้องเรียนคุณภาพมีเป้าหมายเพื่อให้ครูจัดบรรยากาศในชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน โดยการนำสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ โดยมีความคาดหวังไว้ว่าครูผู้สอนมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ดีและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการนำสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและระบบ ICT มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์หลัก

การพัฒนาห้องเรียนที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

วัตถุประสงค์ย่อย

1. เพื่อจัดห้องเรียนให้สวยงาม มีความอบอุ่น ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้
2. เพื่อให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้ครูใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและระบบ ICT มาใช้ในการจัดกิจกรรม

การเรียนรู้

4. เพื่อให้ครูมีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็ง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ห้องเรียนสวยงาม อบอุ่น ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ทำให้นักเรียนอยากมาโรงเรียน
2. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
3. นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

โครงการที่ 10 โครงการวิจัยในชั้นเรียน

เป้าหมาย/ ผลที่มุ่งหวัง

โครงการวิจัยในชั้นเรียนมีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูให้ดีขึ้น โดยมีความคาดหวังไว้ว่าครูทุกคนสามารถทำการวิจัยด้วยตนเอง โดยการนำสาเหตุที่เป็นปัญหาในชั้นเรียนมาทดลองหาวิธีแก้ปัญหานั้น ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์หลัก

ครูทุกคนสามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ย่อย

1. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู
2. เพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้ครูสร้างนวัตกรรมในการแก้ปัญหการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ครูทุกคนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

รายละเอียดของโครงการที่สอดคล้องกับการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลเรียง

ตามลำดับก่อนหลัง ดังแสดงในตารางที่ 8-17

ตารางที่ 8 โครงการพัฒนาระบบงบประมาณในโรงเรียน

โครงการ	หลัก ธรรมาภิบาล	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ผู้ให้ ข้อมูลหลัก
1. โครงการพัฒนาระบบงบประมาณในโรงเรียน	หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส	1. มีการออกกฎ ระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณอย่างชัดเจน 2. มีการบังคับใช้กฎ ระเบียบ และแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ 3. มีการจัดทำแผนงบประมาณอย่างเป็นระบบ 4. มีการบริหารงบประมาณตามระเบียบที่กำหนดอย่างเคร่งครัด 5. มีการจัดสรรทรัพยากรอย่างชัดเจน เป็นธรรม 6. ทุกคนได้รับประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน 7. ระบบการบริหารงบประมาณ ของโรงเรียนมีความโปร่งใส เห็นภาพระบบงานทั้งหมดได้ 8. มีการปฏิบัติงานการเงินและพัสดุที่รัดกุม เป็นปัจจุบัน 9. มีการดำเนินการควบคุมภายใน และตรวจสอบภายในที่เข้มแข็ง 10. มีการรับรู้ขั้นตอนการดำเนินงานงบประมาณโรงเรียนของ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 11. มีการดำเนินงานจัดซื้อ จัดจ้าง ด้วยความโปร่งใส และเป็นไปตามระเบียบของทางราชการ	- สัมภาษณ์ - สัมภาษณ์ - สัมภาษณ์ - สัมภาษณ์ - สัมภาษณ์ - สัมภาษณ์ - สัมภาษณ์ - สัมภาษณ์	- รองผู้อำนวยการโรงเรียน - ครูผู้สอน - กรรมการสถานศึกษา - รองผู้อำนวยการโรงเรียน - ครูผู้สอน - กรรมการสถานศึกษา - รองผู้อำนวยการโรงเรียน - ครูผู้สอน - กรรมการสถานศึกษา

ตารางที่ 8 (ต่อ)

โครงการ	หลัก ธรรมาภิบาล	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ผู้ให้ ข้อมูลหลัก
1. โครงการ พัฒนาระบบ งบประมาณใน โรงเรียน (ต่อ)	หลักการมี ส่วนร่วม	12. ครูผู้สอน บุคลากร และผู้มี ส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมในการ วางแผนการใช้จ่ายงบประมาณ	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน
	หลักความ รับผิดชอบ	13. ครูผู้สอน บุคลากร และผู้มี ส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมในการ จัดซื้อจัดจ้างของโรงเรียนทุกรายการ	- สังเกต - สัมภาษณ์	- ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา
		14. ครูผู้สอน บุคลากร และผู้มี ส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมในการ กำกับ ติดตาม การใช้จ่ายงบประมาณ ของโรงเรียน	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน
		15. มียุทธศาสตร์ในการประหยัด งบประมาณ		- ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา
		16. มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพ		
	หลัก ความคุ้มค่า	17. มีการใช้และบำรุงรักษาวัสดุ อุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพ	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน
		18. มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่าง กลุ่มหรือเครือข่าย		- ครูผู้สอน
		19. มีนโยบาย ที่ แสดงให้เห็นว่า มีความพยายามในการ ใช้ทรัพยากร อย่างคุ้มค่า		- กรรมการ สถานศึกษา

ตารางที่ 9 โครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

โครงการ	หลัก ธรรมาภิบาล	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ผู้ให้ ข้อมูลหลัก
2. โครงการ พัฒนาระบบ ประกัน คุณภาพ ภายในและ มาตรฐาน การศึกษา	หลักนิติธรรม	1. มีการกำหนด แนวทางและวิธีดำเนินการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน
		2. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับรู้และปฏิบัติตาม แนวทางและวิธีดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา		- ครูผู้สอน - กรรมการ
	หลักคุณธรรม	3. มีการนิเทศ กำกับติดตามการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างทั่วถึง และ เท่าเทียมกัน	- สังเกต - สัมภาษณ์	สถานศึกษา - รอง ผู้อำนวยการ
		4. มีการตรวจสอบ ทบทวน และรายงาน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่าง ทั่วถึง		โรงเรียน - ครูผู้สอน - กรรมการ
	หลักความ โปร่งใส	5. ผู้เรียนทุกคนได้รับการประเมินผล สัมฤทธิ์ทางการเรียน ประเมินพัฒนาการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้วยเครื่องมือ มาตรฐาน	- สังเกต - สัมภาษณ์	สถานศึกษา - รอง ผู้อำนวยการ
		6. จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่ เกี่ยวข้องและสาธารณชน		โรงเรียน - ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา
	หลักการมี ส่วนร่วม	7. บุคลากรทุกคน บิดา มารดา ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน - ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา

ตารางที่ 9 (ต่อ)

โครงการ	หลักธรรมาภิบาล	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	ผู้ให้ข้อมูลหลัก
2. โครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา (ต่อ)	หลักความรับผิดชอบต่อ	8. จัดโครงสร้างการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 9. แต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาครอบคลุมทุกมาตรฐาน 10. จัดระบบสารสนเทศที่มีข้อมูลอย่างเพียงพอต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 11. มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ระดับสถานศึกษาที่ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่เหมาะสม 12. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และสภาพความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างต่อเนื่อง ชัดเจน และเป็นรูปธรรม 13. มีนักเรียนมีคุณภาพที่เหมาะสมเมื่อเปรียบเทียบกับทรัพยากรที่มี 14. กำหนดการจัดงบประมาณและการใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่างมีประสิทธิภาพ 15. กำหนดบทบาทหน้าที่ให้ครูและบุคลากรทุกคน รวมทั้งผู้เรียน รับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รองผู้อำนวยการโรงเรียน - ครูผู้สอน - กรรมการสถานศึกษา - รองผู้อำนวยการโรงเรียน - ครูผู้สอน - กรรมการสถานศึกษา

ตารางที่ 10 โครงการพัฒนาครูมืออาชีพ

โครงการ	หลัก ธรรมาภิบาล	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ผู้ให้ ข้อมูลหลัก
3. โครงการ พัฒนาครูมือ อาชีพ	หลักนิติธรรม	1. มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารบุคคลอย่างเคร่งครัด 2. มีแผนพัฒนาครูอย่างชัดเจนและ ปฏิบัติตามแผนอย่างครบวงจร 3. มีหลักเกณฑ์ในการประเมินผลงาน ครูที่ชัดเจนและเป็นธรรม 4. ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากร ไม่มีการกระทำผิดวินัย เกี่ยวกับงาน ความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและพฤติกรรมส่วนตัว 5. ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากร ประพฤติปฏิบัติตน ตาม มาตรฐานจรรยาบรรณและวิชาชีพ	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน - ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา
	หลักคุณธรรม	6. โรงเรียนหรือบุคลากรในโรงเรียน ไม่เคยถูกร้องเรียน 7. ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากร ใหม่เข้ามาทำงานใน โรงเรียนด้วยความรู้ ความสามารถ อย่างแท้จริง 8. มีการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนครู เป็นไปตามหลักการที่ชัดเจน 9. ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียน มีการหมุนเวียนหน้าที่การทำงาน	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน - ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา
	หลักความ โปร่งใส			

ตารางที่ 11 โครงการพัฒนาระบบ ICT เพื่อการบริหารและการจัดการเรียนรู้

โครงการ	หลัก ธรรมาภิบาล	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ผู้ให้ ข้อมูลหลัก
4. โครงการพัฒนาระบบ ICT เพื่อการบริหารและการจัดการเรียนรู้	หลัก นิติธรรม	1. มีการตระหนักถึงสิทธิที่เท่าเทียมกันของนักเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลที่เกี่ยวข้องในการเข้าถึงระบบ ICT	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน
		2. มีการออกกฎ ระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาระบบ ICT ในโรงเรียน		- ครูผู้สอน
		3. ครูผู้สอนและบุคลากร รับรู้ และปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ระบบ ICT อย่างเคร่งครัด		- กรรมการ สถานศึกษา
	หลัก คุณธรรม	4. มีการปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย โดยใช้วิธีการที่ถูกต้อง	- สังเกต	- รอง
		5. มีการจัดครูผู้สอนและบุคลากรปฏิบัติงานด้าน ICT ให้ตรงกับความสามารถและความถนัด	- สัมภาษณ์	- รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน
		6. ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนและบุคลากรมีการกำหนดปฏิทินการทำงาน		- ครูผู้สอน
	หลักความ โปร่งใส	ตลอดปีอย่างชัดเจน และปฏิบัติอย่างเคร่งครัด	- สังเกต - สัมภาษณ์	- กรรมการ สถานศึกษา
		7. มีการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบข้อมูลได้ตลอดเวลา		- รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน
		8. มีหน่วยงานตรวจสอบการดำเนินงานภายในโรงเรียน		- ครูผู้สอน
	หลักการมี ส่วนร่วม	9. มีการระดมสรรพกำลังจากชุมชนเพื่อพัฒนาระบบ ICT เพื่อการบริหารและการจัดการเรียนรู้	- สังเกต - สัมภาษณ์	- กรรมการ สถานศึกษา
		10. มีการสนับสนุนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาระบบ ICT เพื่อการบริหารและการจัดการเรียนรู้		- รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน

ตารางที่ 11 (ต่อ)

โครงการ	หลัก ธรรมาภิบาล	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ผู้ให้ ข้อมูลหลัก
4. โครงการ พัฒนาระบบ ICT เพื่อการ บริหารและ การจัดการ เรียนรู้ (ต่อ)	หลักการ มีส่วนร่วม	11. มีการดำเนินงานพัฒนาระบบ ICT ในรูป ของคณะกรรมการ 12. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมชื่นชม หรือรับ ผลกระทบอื่นกับโรงเรียน	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน - ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา
	หลักความ รับผิดชอบ	13. มีระบบการสื่อสารที่เป็นไปอย่างทั่วถึง ได้ข้อมูลตรง ทันเวลา	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รอง
	หลักความ คุ้มค่า	14. นำระบบ ICT มาใช้ในโรงเรียนได้อย่าง มีประสิทธิภาพ 15. มีการวิเคราะห์จุดที่ควรพัฒนาและจุด แข็งของโรงเรียน เพื่อพัฒนาและปรับปรุง ระบบ ICT อย่างต่อเนื่อง 16. ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนและ บุคลากร ในโรงเรียนปฏิบัติงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพ 17. นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลทาง อินเทอร์เน็ตได้ 18. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น	- สังเกต - สัมภาษณ์	ผู้อำนวยการ โรงเรียน - ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา - รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน - ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา

ตารางที่ 12 โครงการนิเทศภายในโรงเรียน

โครงการ	หลัก ธรรมาภิบาล	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ผู้ให้ ข้อมูลหลัก
5. โครงการ นิเทศ ภายใน โรงเรียน	หลัก นิติธรรม	1. มีการกำหนดนโยบาย และแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการนิเทศภายใน	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รองผู้อำนวยการ โรงเรียน
		2. บุคลากรรับรู้ นโยบาย แนวปฏิบัติเกี่ยวกับ การนิเทศภายใน และนำไปปฏิบัติอย่าง ถูกต้อง		- ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา
		3. ผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นผู้นำเกี่ยวกับ การนิเทศภายใน		
	หลัก คุณธรรม	4. มีการนิเทศ กำกับติดตามการการนิเทศ ภายในอย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกัน	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รองผู้อำนวยการ โรงเรียน
		5. มีการพัฒนาครูผู้สอนและบุคลากร ด้าน การนิเทศภายในอย่างเสมอภาค		- ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา
	หลักความ โปร่งใส	6. มีการส่งเสริมให้มีการนิเทศภายในแบบ กัลยาณมิตร	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รองผู้อำนวยการ โรงเรียน
				- ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา
	หลักการมี ส่วนร่วม	7. ครูผู้สอนและบุคลากรมีส่วนร่วมในการ นิเทศภายใน	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รองผู้อำนวยการ โรงเรียน
				- ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา

ตารางที่ 12 (ต่อ)

โครงการ	หลัก ธรรมาภิบาล	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ผู้ให้ ข้อมูลหลัก
5. โครงการ นิเทศภายใน โรงเรียน (ต่อ)	หลักความ รับผิดชอบ	8. มีการกำหนดเป้าหมายในการนิเทศ ภายในอย่างชัดเจน และเป็นระบบ 9. มีนโยบายชัดเจน ที่แสดงให้เห็นว่ามี ความพยายามในการพัฒนาระบบนิเทศ ภายใน	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน - ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา
	หลักความ คุ้มค่า	10. มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการนิเทศภายในอย่างชัดเจน 11. นักเรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 12. ครูผู้สอนและบุคลากรปฏิบัติงานอย่างมี ประสิทธิภาพ	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน - ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา

ตารางที่ 13 โครงการเสริมสร้างวินัย คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณครู

โครงการ	หลักธรรมาภิบาล	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	ผู้ให้ข้อมูลหลัก
6. โครงการเสริมสร้างวินัย คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณครู	หลักนิติธรรม	1. มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารบุคคล อย่างเคร่งครัด 2. มีแผนพัฒนาและเสริมสร้างวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณครู และปฏิบัติตามอย่างครบวงจร	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รองผู้อำนวยการโรงเรียน - ครูผู้สอน - กรรมการสถานศึกษา
	หลักคุณธรรม	3. มีหลักเกณฑ์ในการประเมินผลงานเกี่ยวกับวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณครูอย่างชัดเจนและเป็นธรรม 4. ครูผู้สอนและบุคลากร ไม่มีการกระทำความผิดวินัยเกี่ยวกับงาน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และพฤติกรรมส่วนตัว 5. ครูผู้สอนประพฤติปฏิบัติตนตามมาตรฐานจรรยาบรรณและวิชาชีพ	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รองผู้อำนวยการโรงเรียน - ครูผู้สอน - กรรมการสถานศึกษา
	หลักความโปร่งใส	6. ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนและบุคลากร ทำงานในโรงเรียนด้วยความรู้ความสามารถ มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณครู อย่างแท้จริง 7. ครูผู้สอนและบุคลากรในโรงเรียนมีการหมุนเวียนหน้าที่การทำงาน	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รองผู้อำนวยการโรงเรียน - ครูผู้สอน - กรรมการสถานศึกษา
	หลักการมีส่วนร่วม	8. มีการกระจายอำนาจแก่ครูผู้สอนและบุคลากรในการปฏิบัติงานทุกด้านอย่างเหมาะสม 9. มีโอกาสในการพัฒนาเป็นหัวหน้างาน 10. บุคลากรมีความพึงพอใจและมีความสุขในการปฏิบัติงาน	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รองผู้อำนวยการโรงเรียน - ครูผู้สอน - กรรมการสถานศึกษา

ตารางที่ 13 (ต่อ)

โครงการ	หลักธรรมาภิบาล	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการเก็บ	
			รวบรวมข้อมูล	ผู้ให้ข้อมูลหลัก
6. โครงการเสริมสร้างวินัยคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณครู (ต่อ)	หลักความรับผิดชอบต่อ	11. ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนและบุคลากรในโรงเรียนประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากรทั่วไป	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รองผู้อำนวยการโรงเรียน
		12. มีการสนับสนุนครูผู้สอนและบุคลากรในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่และเสมอภาค		- ครูผู้สอน - กรรมการสถานศึกษา
	หลักความคุ้มค่า	13. มีมาตรการในการดำเนินการกับผู้ด้อยสมรรถภาพ		
		14. ครูผู้สอนและบุคลากรสามารถทำงานแทนกันได้ในกรณีที่มีความจำเป็น	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รองผู้อำนวยการโรงเรียน
		15. มีการลดงานที่ซ้ำซ้อนและปรับลดเวลาในการทำงานซึ่งคงประสิทธิภาพเท่าเดิม		- ครูผู้สอน
		16. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาและปรับปรุงงานอย่างสม่ำเสมอ		- กรรมการสถานศึกษา
		17. ครูผู้สอนและบุคลากรปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ		
		18. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่โรงเรียนกำหนด		

ตารางที่ 14 โครงการประหยัดพลังงาน

โครงการ	หลัก ธรรมาภิบาล	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการเก็บ	
			รวบรวม ข้อมูล	ผู้ให้ ข้อมูลหลัก
7. โครงการ ประหยัด พลังงาน	หลักนิติ ธรรม	1. มีการออก แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการ ประหยัดพลังงานอย่างชัดเจน	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน
		2. มีการบังคับใช้ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการ ประหยัดพลังงานอย่าง โปร่งใสและ ยุติธรรม		- ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา
		3. มีการจัดทำแผนการประหยัดพลังงาน		
	หลัก คุณธรรม	4. มีการจัดสรรทรัพยากรอย่างประหยัด ชัดเจน เป็นธรรม	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน
		5. มีการบริหารเกี่ยวกับการประหยัด พลังงานตามระเบียบที่กำหนดอย่าง เคร่งครัด		- ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา
		6. มีการรับรู้ขั้นตอนการดำเนินงานในการ ประหยัดพลังงานในโรงเรียนของ ครูผู้สอนและบุคลากร	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน
	หลักการมี ส่วนร่วม	7. ครูผู้สอน บุคลากร และผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการกำหนด มาตรการในการประหยัดพลังงาน	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน
		8. ครูผู้สอน บุคลากร และผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียปฏิบัติตามแผนและมาตรการ ในการประหยัดพลังงานอย่างเคร่งครัด		- ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา
		9. ครูผู้สอน บุคลากร และผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม และตรวจสอบการใช้พลังงานใน โรงเรียน		

ตารางที่ 14 (ต่อ)

โครงการ	หลัก ธรรมาภิบาล	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ผู้ให้ ข้อมูลหลัก
7. โครงการ ประหยัด พลังงาน (ต่อ)	หลักความ รับผิดชอบ	10. มียุทธศาสตร์ในการประหยัด พลังงาน	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน - ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา
	หลักความคุ้มค่า	11. มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพ 12. มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่าง กลุ่มหรือเครือข่าย 13. มีนโยบายและเป้าหมายที่แสดงให้เห็นว่า มีความพยายามในการ ใช้ ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน - ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา

ตารางที่ 15 โครงการร่วมด้วยช่วยกันสร้างสรรค์โรงเรียน

โครงการ	หลัก ธรรมาภิบาล	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการเก็บ	
			รวบรวม ข้อมูล	ผู้ให้ ข้อมูลหลัก
8. โครงการ ร่วมด้วย ช่วยกัน สร้างสรรค์ โรงเรียน	หลัก นิติธรรม	1. มีการออกแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการระดม ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษาของ โรงเรียน	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน
		2. ครูผู้สอนและบุคลากรปฏิบัติตามแนว ปฏิบัติในการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนา การศึกษา		- ครูผู้สอน - กรรมการ
	หลัก คุณธรรม	3. มีการปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย เกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนา การศึกษาโดยใช้วิธีการที่ถูกต้อง	- สังเกต - สัมภาษณ์	สถานศึกษา - รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน
		4. มีการจัดครูผู้สอน และบุคลากร ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อ พัฒนาการศึกษาให้ตรงกับความสามารถ และความถนัด		- ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา
	หลักความ โปร่งใส	5. รายงานผลการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนา การศึกษา และการนำไปใช้ต่อสาธารณชน	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน- ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา
	หลักการมี ส่วนร่วม	6. มีการระดมสรรพกำลังจากชุมชนเพื่อ พัฒนาโรงเรียน	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน
		7. มีการสนับสนุนให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้ามามี ส่วนร่วมในการวางแผนระดมทรัพยากร เพื่อพัฒนาโรงเรียน		- ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา
		8. มีการดำเนินงานเพื่อการระดมทรัพยากร เพื่อพัฒนาการศึกษาในรูปของ คณะกรรมการ		
		9. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมชื่นชม หรือรับ ผลกระทบอื่น กับโรงเรียน		

ตารางที่ 15 (ต่อ)

โครงการ	หลัก ธรรมาภิบาล	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ผู้ให้ ข้อมูลหลัก
8. โครงการ ร่วมด้วยช่วยกัน สร้างสรรค์ โรงเรียน (ต่อ)	หลักความ รับผิดชอบ	10. มีการกำหนดบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของ คณะกรรมการเพื่อระดม ทรัพยากรในการพัฒนาศึกษา	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รองผู้อำนวยการ โรงเรียน - ครูผู้สอน - กรรมการ
	หลักความ คุ้มค่า	11. มีการพิจารณาผลได้ผลเสีย ในการระดมทรัพยากรเพื่อ พัฒนาศึกษา 12. มีการวิเคราะห์จุดที่ควร พัฒนา และจุดแข็งของโรงเรียน เพื่อใช้ทรัพยากรจากการระดมมา พัฒนาและปรับปรุงโรงเรียน อย่างต่อเนื่อง 13. ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผลักดันให้เกิดการพัฒนาและ เปลี่ยนแปลง สิ่งต่าง ๆ ใน โรงเรียนจากการการระดม ทรัพยากรได้อย่างมี ประสิทธิภาพ 14. ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน และผู้มี ส่วนได้ส่วนเสียมีความ ภาคภูมิใจในโรงเรียน	- สังเกต - สัมภาษณ์	- สถานศึกษา - รองผู้อำนวยการ โรงเรียน - ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา

ตารางที่ 16 โครงการพัฒนาห้องเรียนคุณภาพ

โครงการ	หลัก ธรรมาภิบาล	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ผู้ให้ ข้อมูลหลัก
9. โครงการ พัฒนาห้องเรียน คุณภาพ	หลักนิติธรรม	1. มีการออก แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการ พัฒนาห้องเรียนคุณภาพอย่างชัดเจนและ ครอบคลุม	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน
		2. บุคลากรรับรู้และปฏิบัติตามแนว ปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาห้องเรียน คุณภาพ		- ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา
	หลักคุณธรรม	3. ผู้อำนวยการสถานศึกษา มีภาวะผู้นำ ในการพัฒนาห้องเรียนคุณภาพ	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน
		4. มีการนิเทศ กำกับติดตามการพัฒนา ห้องเรียนคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่า เทียมกัน		- ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา
	หลักความ โปร่งใส	5. มีการพัฒนาครูผู้สอนและบุคลากร ให้ มีการพัฒนาห้องเรียนคุณภาพอย่าง ต่อเนื่อง	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน
		6. มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนา ห้องเรียนคุณภาพอย่างเต็มกำลัง ความสามารถ	- สังเกต - สัมภาษณ์	- ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา
	หลักการมี ส่วนร่วม	7. มีการสนับสนุนให้ครูผู้สอนและ บุคลากร มีส่วนร่วมในการพัฒนาห้องเรียน คุณภาพ		- รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน - ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา

ตารางที่ 16 (ต่อ)

โครงการ	หลัก ธรรมาภิบาล	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ผู้ให้ ข้อมูลหลัก
9. โครงการ พัฒนาห้องเรียน คุณภาพ (ต่อ)	หลักความ รับผิดชอบ	8. มีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนา ห้องเรียนคุณภาพอย่างชัดเจน 9. มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนา ห้องเรียนคุณภาพ 10. มีนโยบายที่แสดงให้เห็นว่ามีความ พยายามในการ พัฒนาห้องเรียน	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน - ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา
	หลักความคุ้มค่า	คุณภาพ 11. มีห้องเรียนคุณภาพที่เหมาะสมเมื่อ เปรียบเทียบกับ ทรัพยากรที่มีอยู่ 12. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงขึ้น และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามที่ โรงเรียนกำหนด	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน - ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา

ตารางที่ 17 โครงการวิจัยในชั้นเรียน

โครงการ	หลัก ธรรมาภิบาล	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ผู้ให้ ข้อมูลหลัก
10. โครงการวิจัย ในชั้นเรียน	หลัก คุณธรรม	1. มีการกำหนดแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน 2. ครูผู้สอนและบุคลากรรับรู้และปฏิบัติตาม แนวปฏิบัติของการวิจัยในชั้นเรียน 3. ผู้อำนวยการสถานศึกษา สนับสนุนให้ครูและบุคลากรทุกคน การทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างเสมอภาค	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน - ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา
	หลัก ความ โปร่งใส	4. มีการนิเทศ กำกับติดตามการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนและบุคลากรทุกครั้งอย่างเท่าเทียมกัน 5. มีการอบรมครูผู้สอนและบุคลากร ในการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง ทั้งถึงทุกกลุ่มสาระ	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน - ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา
	หลักการมี ส่วนร่วม	6. มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างเต็มกำลัง ความสามารถอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 เรื่อง 7. มีการสนับสนุนให้ครูผู้สอนและบุคลากร มีส่วนร่วมในการทำวิจัยในชั้นเรียน	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน - ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา

ตารางที่ 17 (ต่อ)

โครงการ	หลัก ธรรมาภิบาล	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ผู้ให้ ข้อมูลหลัก
10. โครงการวิจัย ในชั้นเรียน (ต่อ)	หลักความ รับผิดชอบ	8. มีการกำหนดเป้าหมายในการทำ วิจัยในชั้นเรียนอย่างชัดเจน 9. มีนโยบายที่แสดงให้เห็นว่ามี ความพยายามในการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนและบุคลากร ได้ ทำวิจัยในชั้นเรียน	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน - ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา
	หลัก ความคุ้มค่า	10. ครูผู้สอนนำผลจากการวิจัยใน ชั้นเรียนมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 11. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงขึ้น และมีคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ตามที่โรงเรียนกำหนด	- สังเกต - สัมภาษณ์	- รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน - ครูผู้สอน - กรรมการ สถานศึกษา

ผลการปฏิบัติรอบที่ 1

หลังจากที่รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้
ร่วมกันวางแผนการพัฒนาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว กลุ่มจึงได้นำแผนไปดำเนินการปฏิบัติเป็นระยะเวลา
1 เดือน โดยกิจกรรมที่ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน
และผู้ปกครอง ปฏิบัติอาจเกิดขึ้นในสถานที่ต่างกัน บางกิจกรรมเกิดขึ้นที่โรงเรียน บางกิจกรรม
เกิดขึ้นที่บ้าน บางกิจกรรมเกิดขึ้นที่ชุมชน ระหว่างที่ปฏิบัติกลุ่มจะสังเกตการปฏิบัติของกันและ
กัน ในระหว่างวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2552 โดยได้พบกับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน
กรรมการสถานศึกษา นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนเพื่อสัมภาษณ์ สังเกต และบันทึกผลการ
ก้าวหน้า และปัญหาอุปสรรคที่พบในการพัฒนารูปแบบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของ
โรงเรียน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ สรุปหาจุดแข็ง (ข้อดี) และจุดอ่อน (ปัญหา และอุปสรรค)
เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแบบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนต่อไป

ผลการสังเกตการดำเนินงานรอบที่ 1

โครงการที่ 1 โครงการพัฒนาระบบงบประมาณในโรงเรียน จากการสัมภาษณ์

โรงเรียนได้ดำเนินโครงการพัฒนาระบบงบประมาณในโรงเรียนดังกล่าว ของรองผู้อำนวยการ ฝ่ายงบประมาณว่า “... โรงเรียนได้บริหารงบประมาณตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดซื้อ จัดจ้าง ดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ อย่างเคร่งครัด มีคณะกรรมการควบคุมภายใน การจัดซื้อ จัดจ้าง คำนึงถึงนักเรียนเป็นสำคัญ ให้ครูเสนอความต้องการใช้วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้วัสดุ ครุภัณฑ์ ให้เกิดความคุ้มค่า การจัดทำบัญชีด้านการเงิน พัสดุ ครุภัณฑ์ เป็นปัจจุบัน ด้วยความเรียบร้อย โดยเฉพาะการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ซึ่งเป็นนโยบาย ที่ ผอ. ท่านให้ไว้...” หัวหน้างานงบประมาณ กล่าวว่า “... โรงเรียนใช้จ่ายงบประมาณด้วยความโปร่งใส และตรวจสอบได้ จากการตรวจสอบภายในของเขตพื้นที่ที่ผ่านมา เจ้าหน้าที่บอกว่าระบบงบประมาณของโรงเรียน ไม่มีปัญหาแต่อย่างใด แต่ก็ได้เสนอแนะในการเร่งเบิกจ่ายงบประมาณ บางรายการเท่านั้น...” ครูประจำชั้นปฐมวัยกล่าวว่า “... ผอ. ให้เสนอว่ามีความต้องการซื้อวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ หรือหนังสืออะไร ให้กับเด็กโดยใช้เงินรายหัวของชั้นอนุบาล ดินนํารายการต่าง ๆ เสนอหัวหน้าสายชั้นอนุบาล ซึ่งต่อมาหัวหน้าสายชั้นก็นำสื่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เสนอไว้ มาให้กับนักเรียนในห้อง...” ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กล่าวว่า “... ประชุมประจำเดือนแต่ละเดือน ผอ. จะแจ้งให้ทราบว่าโรงเรียนได้รับงบประมาณทำอะไรบ้าง มีเงินรายหัวเท่าไร แล้วให้ครู และบุคลากรเสนอความต้องการว่าจะใช้เงินรายหัวทำอะไร เพื่อให้ถึงตัวเด็ก ผอ. ให้พัฒนาปรับปรุงห้องเรียน ๆ ละ 3,000 บาท ในแต่ละปี...” กรรมการสถานศึกษา กล่าวว่า “... ในแต่ละปี ผอ. จะขอความเห็นชอบในการใช้จ่ายเงินของโรงเรียนว่าจะใช้ทำอะไรบ้าง โดยมีโครงการต่าง ๆ รองรับ และยังขอความเห็นชอบในการเรียกเก็บเงินจากผู้ปกครองในชั้นอนุบาล เพื่อเป็นค่าของใช้ส่วนตัว ค่าอาหาร ค่าอาหารว่าง และจ้างครูพี่เลี้ยง ส่วนห้องเรียนที่เป็นห้องพิเศษ สอนภาษาอังกฤษ ที่มีฝรั่งมาสอนรู้สึกจะเก็บเทอมละ 5,000 บาท ผมว่า ผอ. เลี้ยงดีนะ มีอะไรก็บอกให้เกียรติกรรมการโรงเรียนด้วย...” ผู้ปกครองนักเรียนกล่าวว่า “... โรงเรียนพัฒนาเร็วมากลูก ๆ มาเล่าให้ฟังว่า ห้องสมุดที่โรงเรียนดีมากเลย ติดแอร์ด้วย มีหนังสือน่าอ่านเยอะ มีคอมพิวเตอร์ให้สืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตด้วย ลูกได้คิมนม และกินอาหารกลางวันฟรี และได้รับทุนการศึกษาจากโรงเรียนด้วยนะ...” นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กล่าวว่า “... ผมเป็นนักฟุตบอลของโรงเรียน และชอบเล่นกีฬาทุกประเภท โรงเรียนของเรามีอุปกรณ์กีฬาอย่างเพียงพอ ทั้งฟุตบอล วอลเลย์บอล ตะกร้อ บางทีอุปกรณ์กีฬาไม่ได้เก็บ ครูหมอบอกพวกผมให้ช่วยกันเก็บให้เรียบร้อย...”

จากผลการสังเกตกิจกรรมของโรงเรียนพบว่า เจ้าหน้าที่การเงินของโรงเรียนได้จัดทำเอกสารทางการเงินถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมภายใน มีการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนที่วางไว้ และมีการจัดทำบัญชีวัสดุ และทะเบียนครุภัณฑ์ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

โครงการที่ 2 โครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา

จากการสัมภาษณ์พบว่า โรงเรียนได้พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษาอย่างเป็นระบบ ดังคำกล่าวของรองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการว่า “... โรงเรียนเราถือว่าการประกันคุณภาพภายในนั้นเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการสร้างความตระหนัก ให้ครูและบุคลากรทุกคนเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน และให้ความรู้ถึงเกณฑ์มาตรฐานในการประกันคุณภาพภายใน....” ครูผู้สอนชั้นปฐมวัยกล่าวว่า “....ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการประเมินมาตรฐานด้านผู้เรียน ของชั้นอนุบาลทุกปี แล้วรายงานให้หัวหน้าสายชั้น...” กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกล่าวว่า “.... โรงเรียนมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ผอ. และคณะครูชั้นทำงาน นักเรียนได้รับรางวัลจากการประกวดแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมตั้งหลายรางวัล และทุกสิ้นปีการศึกษา ผอ. จะแจ้งผลของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนให้ทราบ...” หัวหน้างานวิชาการของโรงเรียนกล่าวว่า “... โรงเรียนมีแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระ และมีการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ โดยเฉพาะการติวนักเรียนตลอดทั้งปี เพื่อเตรียมตัวสอบ O-Net N.T และ LAS...” นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กล่าวว่า “...ผมมีความภาคภูมิใจในโรงเรียนมาก ผอ. รองผอ. และคุณครูทุกคนตั้งใจสอนและดูแลเอาใจใส่นักเรียนเป็นอย่างดี ผมชอบเรียนคณิตศาสตร์ และคอมพิวเตอร์ครับ...” ผู้ปกครองนักเรียนกล่าวว่า “..... ลูกดิฉันอยู่ชั้น ป.2/5 ดิฉันมีความเชื่อมั่นและพึงพอใจในโรงเรียนมาก จึงส่งลูกมาเรียน โดยเฉพาะห้องเรียนที่เน้นภาษาอังกฤษเป็นพิเศษ เพราะได้เรียนกับครูต่างชาติ ค่าเทอมก็ไม่แพงจนเกินไป นอกจากนี้โรงเรียนยังเป็นโรงเรียนที่ทันสมัย และเป็นโรงเรียนในฝัน...”

จากผลการสังเกตกิจกรรมของโรงเรียนในช่วงนี้ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมค่ายคุณธรรมในโรงเรียนทุกระดับชั้น จัดกิจกรรมเนื่องในวันแม่แห่งชาติ มีการนำนักเรียนเข้าร่วมแข่งขันทักษะทางวิชาการ เนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติ และกิจกรรมพานักเรียนไปแหล่งเรียนรู้

โครงการที่ 3 โครงการพัฒนาครูมืออาชีพ จากการสัมภาษณ์โรงเรียนได้ดำเนิน

โครงการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ดังคำกล่าวของหัวหน้างานบริหารบุคคลที่ว่า “... การประชุมประจำเดือนทุกเดือน ผอ. จะเน้นให้ครูปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบของทางราชการโดยไม่ให้ครูตีเด็กให้ลงโทษตามระเบียบ ครูทุกคนปฏิบัติตามระเบียบคิณะ ไม่มีใครถูกลงโทษทางวินัย ผอ. ให้ความสำคัญเป็นธรรมกับทุกคน เวลาพิจารณาความดีความชอบก็มีคณะกรรมการ ผอ. ส่งเสริมการทำ

ผลงาน ทางวิชาการเป็นอย่างดี ตอนนี้มี ครู ก.ศ. 3 เป็นสิบ ๆ คนเลย ...” รองผู้อำนวยการฝ่ายบุคคลกล่าวว่า “... ครูที่นี้ไม่คือหรือทุกคนรู้หน้าที่ของตัวเอง โรงเรียนส่งครูเข้ารับการอบรมทั้งด้านการจัดการเรียนการสอน และอบรมคุณธรรมอย่างสม่ำเสมอโรงเรียนจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานไว้เป็นแนวในการปฏิบัติ ซึ่งทำให้ครูเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองมากขึ้น การพิจารณาความดีความชอบไม่มีปัญหา เพราะ ผอ. ท่านให้ความสำคัญกับลูกน้องทุกคน...” ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กล่าวว่า “... จะเกษียณปีหน้าแล้ว เคยทำหน้าที่เป็นหัวหน้าสายชั้น แล้วเปลี่ยนให้น้อง ๆ ทำ ซึ่ง ผอ.เปลี่ยนให้มาดูแลโครงการอาหารกลางวันแทน ก็ทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ และเต็มความสามารถ มีความภูมิใจมากที่ ผอ. บอกว่าได้เป็นห้องเรียนคุณภาพ และห้องเรียนส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ครูที่นี้มีความสามัคคีกันดี ทุกคนตั้งใจทำงาน เพราะ ผอ. ให้อำนาจและกำลังใจดี และมีความเป็นธรรม...” นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กล่าวว่า “...คุณครูหนูมาโรงเรียนแต่เช้า และอยู่ที่ห้อง หนูจะมาอ่านหนังสือกับคุณครู คุณครูสวยไม่ค้อยๆ ไม่เคยตีนักเรียน คุณครูจะบอกพวกหนูให้พูดจาเพราะๆ ห้ามทะเลาะกัน ให้รู้จักดูแลรักษาความสะอาดห้อง และบริเวณโรงเรียน...” ผู้ปกครองนักเรียนกล่าวว่า “...มาส่งลูกที่โรงเรียนทุกวัน ผอ. และคณะครู จะเข้าแถวทำกิจกรรมหน้าเสาธงกับนักเรียนทุกวัน บางวันคุณครูจะอบรมนักเรียน บางวันผอ.หรือรอง ผอ.มาแจ้งข่าว และอบรมนักเรียน ดิฉันเลย ลูกที่อยู่ ป.6 เล่าให้ฟังว่าคุณครูใหม่ที่สอนคณิตศาสตร์ สอนดีมาก และยังแต่งตัวสวยด้วย ...”

จากผลการสังเกตกิจกรรมในโรงเรียน พบว่าครูได้เข้ารับการอบรมในทุกกลุ่มสาระและได้เข้ารับการอบรมค่ายคุณธรรมจำนวน 8 คน

โครงการที่ 4 โครงการพัฒนาระบบ ICT เพื่อการบริหารและการจัดการเรียนรู้

จากการสัมภาษณ์การดำเนินโครงการ ดังคำกล่าวของรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทั่วไปว่า “...โรงเรียนได้นำระบบ ICT มาใช้ในการบริหาร และการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูล OBEC การจัดงานธุรการที่ประสานกับเขตพื้นที่ จะจัดทำในระบบ E-Filing โดยมีครูธุรการรับผิดชอบ ซึ่งเป็นนโยบายของโรงเรียนที่จะลดปริมาณการใช้กระดาษให้น้อยลงด้วย ส่วนการนำระบบ ICT มาใช้ในการเรียนการสอนนั้น โรงเรียนจะให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะโรงเรียนได้เข้าโครงการโรงเรียนในฝันรุ่นที่ 2 จึงได้นำระบบ ICT มาใช้ ในห้องปฏิบัติการต่าง ๆ เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องคณิตศาสตร์ ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา และห้องสมุด จะมีคอมพิวเตอร์ทุกห้อง มีเครื่องฉายโปรเจกเตอร์ให้ครูและนักเรียนได้ปฏิบัติจริง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้โรงเรียนเราผ่านการประเมินโรงเรียนต้นแบบ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนในฝัน เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2552...” ครูชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 1 กล่าวว่า “... โรงเรียนมีคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการ ประมาณ 50 เครื่อง ครอบคลุมกับจำนวนนักเรียนแต่ละคนที่เข้าไปเรียนที่ละห้อง เด็ก ป.1 ชอบเรียนคอมพิวเตอร์มาก ส่วนใหญ่จะเป็นการวาดภาพในคอมพิวเตอร์ และชอบเล่นเกม...” หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี กล่าวว่า “...นักเรียนส่วนใหญ่จะชอบเรียนคอมพิวเตอร์ ซึ่ง โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุนในเรื่องนี้อย่างมาก ผอ. ได้ให้นโยบายว่าเด็กนักเรียนที่จบ ป.6 จาก โรงเรียนเราต้องใช้คอมพิวเตอร์ได้อย่างน้อย 2 โปรแกรม และต้องสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ได้ด้วยที่ผ่านมานักเรียนของเราเคยได้รับรางวัล ในการแข่งขันความสามารถทางคอมพิวเตอร์ เช่น โปรแกรม ฟังก์ชัน โปรแกรมเวิร์ด โปรแกรมเอ็กซ์เซล และการทำ E-Book ...” ครูผู้สอนกลุ่ม สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์กล่าวว่า “...เด็ก ๆ ชั้นป.5 ป.6 สนใจมาใช้ห้องปฏิบัติการคณิตศาสตร์ เพราะมีเกมส์คณิตศาสตร์ให้เล่น มีคอมพิวเตอร์ 6 เครื่อง ให้นักเรียนได้ฝึกด้านคณิตศาสตร์ และมีโปรแกรม GSP สก๊อตแพท ให้นักเรียนได้เล่น ซึ่งในการประเมินโรงเรียนในฝันที่ผ่านมา นักเรียนที่เป็นตัวแทน ก็ได้นำเสนอวิธีการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์โดยใช้โปรแกรม GSP สก๊อตแพท...” ครูธุรการของโรงเรียนกล่าวว่า “... โรงเรียนมีคอมพิวเตอร์แบบตั้งโต๊ะและโน้ตบุ๊กส์ มีระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง มีเครื่องปริ้นเตอร์และเครื่องโทรสารอย่างเพียงพอ ทำให้การจัดทำระบบงานธุรการมีความสะดวก รวดเร็ว และการใช้กระดาษลดน้อยลงเพราะส่วนใหญ่จะใช้ระบบ E- Filing ในการติดต่อประสานงาน...” นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กล่าวว่า “... หนู ชอบเข้าห้องสมุดและอ่านหนังสือทุกวัน หนูชอบมากที่สุดคือการเข้าไปสืบค้นข้อมูลทาง อินเทอร์เน็ตในห้องสืบค้น หนูว่าโรงเรียนหนูเป็นโรงเรียนที่ทันสมัย มีคอมพิวเตอร์เยอะ มีครู ต่างชาติด้วยค่ะ...” ประธานกรรมการสถานศึกษา กล่าวว่า “... โรงเรียนเรามีความทันสมัยนะ ปีที่แล้วก่อนการประเมินโรงเรียนในฝัน ได้ซื้อคอมพิวเตอร์ให้เด็กตั้งหลายเครื่อง ประมาณ 50 เครื่อง ได้นะในห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ผอ. ก็ขออนุมัติกรรมการศึกษาซื้อทีวี ซื้อโปรเจกเตอร์ทุกห้อง ทั้ง ทำสื่อการเรียนใหม่ และปรับปรุงห้องน้ำ ห้องส้วม ให้กับเด็ก ๆ ผมก็ภูมิใจนะ ทำให้โรงเรียน ผ่านการประเมินโรงเรียนในฝันได้...” ผู้ปกครองนักเรียนกล่าวว่า “... ดิฉันเป็นเครือข่ายผู้ปกครอง ได้มีโอกาสมาประชุมที่โรงเรียนเป็นประจำ โรงเรียนนี้มีความทันสมัยนะ เด็ก ๆ ได้เรียน คอมพิวเตอร์ทุกคน ห้องสมุดก็ดีมากมีหนังสือให้เด็กค้นคว้ามากมาย ที่สำคัญครูเฝ้าสอนเก่ง และ ผอ. ก็เอาใจใส่ด้วยค่ะ...”

จากผลการสังเกตกิจกรรมของโรงเรียนพบว่านักเรียนทุกระดับชั้นได้เข้าไปใช้ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ และโรงเรียนได้จัดซื้อคอมพิวเตอร์ เพิ่มเติมอีก 5 เครื่อง การ ปฏิบัติงานธุรการของโรงเรียนทำได้สะดวก รวดเร็ว และงานที่ส่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 และหน่วยงานอื่น ๆ เสร็จทันตามกำหนด

โครงการที่ 5 โครงการนิเทศภายในโรงเรียน จากการสัมภาษณ์ โรงเรียนได้ดำเนินการตามโครงการนิเทศภายในโรงเรียน โดยการนิเทศจากฝ่ายบริหาร การนิเทศจากเพื่อนร่วมงาน และการนิเทศตนเอง ดังคำกล่าวของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ว่า “....ผอ.ได้เข้ามาดูการสอนในห้อง และสอบถามว่ามีนักเรียนที่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ หรือคิดเลขไม่เป็นกี่คน และผอ.บอกให้หาวิธีแก้ไขต่อไป...” รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการกล่าวว่า “.... ฝ่ายบริหาร และคณะกรรมการนิเทศภายใน มีการนิเทศภายในครูและบุคลากรทุกคน เดือนละ 1 ครั้ง แต่ส่วนใหญ่จะเป็นการเขียนชั้นเรียนมากกว่า และอีกส่วนหนึ่งครูจะนิเทศตัวเอง โดยมีเอกสารนิเทศตนเองให้ครูนิเทศทุกเดือน ..” หัวหน้าสายชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กล่าวว่า “... บางทีก็ไปนิเทศคนอื่น บางทีถูกนิเทศจาก ผอ. และรอง ผอ. หัวหน้าสายชั้นอื่น หัวหน้ากลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่ดิฉันสอนประจำอยู่ รวมทั้งนิเทศตนเองจากเอกสารนิเทศตนเอง เป็นสิ่งที่ดีมาก เพราะทุกคนนิเทศด้วยความเป็นกัลยาณมิตร ...” นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กล่าวว่า “... หนูเห็น ผอ. รอง ผอ. เข้ามาดูคุณครูของหนูสอน และ ผอ. ถามหนูว่า หนูเข้าใจเรื่องที่ครูสอนมั้ย...” กรรมการสถานศึกษากล่าวว่า “... เข้ามาร่วมงานที่โรงเรียนจัดกิจกรรมทุกครั้ง แต่ที่เข้ามาดูครูสอนเพิ่งเข้ามาเป็นครั้งแรก ที่มีครูบรรจุใหม่นี้แหละ ครูใหม่ก็กลัวสอนคินะ แต่เด็กก็ชนเหมือนกันไม่ค่อยกลัวครูเหมือนสมัยก่อนนะครับ...”

จากผลการสังเกตกิจกรรมของโรงเรียนพบว่าโรงเรียนได้จัดประชุมคณะกรรมการนิเทศภายใน และมีการนิเทศภายในตามแผนที่วางไว้

โครงการที่ 6 โครงการเสริมสร้างวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณครู จากการสัมภาษณ์โรงเรียนได้ดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ดังคำกล่าวของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ว่า “... ครูที่นี้น่ารักทุกคน ทุกคนตั้งใจอบรมสั่งสอนนักเรียน พวกเราทำผลงานทางวิชาการ ก็ไม่เคยรบกวนเวลาเรียนของเด็ก และไม่ลอกผลงานวิชาการใคร ผอ. ท่านช่วยแนะนำในการทำ โดยใช้นวัตกรรมของเรามาช่วยแก้ปัญหานักเรียน ตอนนี่ก็ผ่านเป็นครู ค.ศ.3 หลายคนแล้ว...” ครูชั้นปฐมวัยกล่าวว่า “... ดิฉันได้ปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณครูอย่างเคร่งครัด ซึ่งผอ. ก็เน้นย้ำบ่อยๆ ในที่ประชุมประจำเดือน ดิฉันสอนเด็กเล็ก ๆ น่ารักอยู่แล้ว จะคู่ค้า เมียนดี ทำไม่ลงหรือคะ ก็ภูมิใจนะคะที่ดูแลเด็กเล็ก ๆ เนี่ยจากที่เขาช่วยเหลือตัวเองไม่ค่อยจะได้แล้วเค้าสามารถทำอะไรหลาย ๆ อย่างได้ด้วยตัวเอง...” ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กล่าวว่า “... บางทีผู้ปกครองมารอรับเด็ก แล้วมาดูเราสอนก็รู้สึกชื่นชมเหมือนกัน แต่เค้าก็ให้กำลังใจเราคินะ เช่น บอกว่าเป็นเค้าคงอดทนอย่างคุณครูไม่ได้ เด็กชนเหลือเกิน ยิ่งกว่าจับปูใส่กระด้ง ลูกเค้าจากอ่านหนังสือไม่ได้ ตอนนี้อ่านปร้อเลย ...” ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กล่าวว่า “... เข้ารับการอบรมคุณธรรม จริยธรรมทุกปี และนำความรู้มาจัดการเรียนการสอน ใน

วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่ได้รับผิดชอบ นอกจากนี้ยังได้นำมาจัดค่ายคุณธรรมให้กับนักเรียนในโรงเรียน ผลจากการปฏิบัติงาน ทำให้ได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติหลายรางวัล เช่น ครูดีในดวงใจ ครูผู้ปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง...” กรรมการสถานศึกษากล่าวว่า “...ครูทุกคนตั้งใจอบรมสั่งสอนศิษย์ ให้เป็นคนดี คนเก่ง ปีนี้ ผอ. บอกว่านักเรียนได้รับรางวัลหลายอย่าง ผู้ปกครองเข้าชื่นชมโรงเรียนนะ เค้าบอกว่าให้ลูกมาเรียนที่นี่เพราะทราบว่าครูที่สอนเก่ง ขยันทำงาน และผอ. ก็บริหารโรงเรียนได้ดี ทำให้โรงเรียนสวย น่าอยู่...” นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กล่าวว่า “...ผมเข้ามาเรียนที่นี่ตั้งแต่ชั้นอนุบาล ผมรักคุณครู รัก ผอ. และรักโรงเรียน เพราะทำให้ผมมีความรู้ และคุณครูอบรมสั่งสอนผมให้เป็นคนดี มีความเมตตากรุณา และเอื้ออาทรต่อผมและเพื่อน ๆ ...”

จากผลการสังเกตกิจกรรมในโรงเรียน พบว่า คณะครูและบุคลากรมีความทุ่มเทเสียสละ และมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน เช่นมาปฏิบัติงานแต่เช้า ตั้งใจอบรมสั่งสอนนักเรียน ไม่แสวงหาผลประโยชน์กับนักเรียน และไม่ถูกร้องเรียน

โครงการที่ 7 โครงการประหยัดพลังงาน จากการสัมภาษณ์การดำเนินโครงการดังกล่าวของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ว่า “...โรงเรียนมีนโยบายประหยัดพลังงานอย่างชัดเจน ได้กำชับให้นักเรียนประหยัดน้ำ ประหยัดไฟ เมื่อออกจากห้องต้องปิดไฟ ปิดพัดลมทุกครั้ง ถ้าเห็นน้ำล้นในห้องน้ำต้องปิดทันที หรือพบท่อน้ำประปาแตก ชำรุด ต้องบอกคุณครู หรือนักการภารโรง ก็มีนักเรียนมาบอกหลายครั้งว่ามีบางห้องที่เปิดไฟ เปิดพัดลมทิ้งไว้...” รองผู้อำนวยการฝ่ายงบประมาณกล่าวว่า “...แม้ว่าเราจะมีมาตรการประหยัดพลังงานเพื่อลดค่าใช้จ่ายด้านสาธารณูปโภค แต่ค่อนข้างจะทำได้ยากเพราะต้องใช้คอมพิวเตอร์ และสื่ออุปกรณ์ที่ต้องใช้ไฟค่อนข้างมาก และต้องใช้น้ำสำหรับรดน้ำต้นไม้ในโรงเรียนและทำอาหารกลางวัน...” กรรมการนักเรียนกล่าวว่า “...คุณครู ผอ. และรอง ผอ. พูดย่นสาธยายบ่อย ๆ ให้ช่วยกันประหยัดพลังงานทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ซึ่งสามารถลดภาวะโลกร้อนได้ด้วย ผมและเพื่อน ๆ จะคอยช่วยคุณครูตรวจดูห้องเรียนต่าง ๆ ว่าปิดไฟ ปิดพัดลมหรือยัง ถ้าไม่มีนักเรียนในห้อง ...” ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กล่าวว่า “...โรงเรียนมีการรณรงค์การประหยัดพลังงาน และโครงการขยะเพิ่มทรัพย์นักเรียน ก็ให้ความร่วมมือดีนะคะ มีขวดน้ำ กล่องกระดาษ กล่องนมที่ดื่มแล้ว นำมารวมกันเป็นของห้องเอาไปขายเป็นเงินกองกลาง ไว้ทำกิจกรรมของห้อง เช่น จัดงานวันปีใหม่ วันเด็ก ...” กรรมการสถานศึกษากล่าวว่า “...ผอ. แจ้งในการประชุมว่า ค่าน้ำ ค่าไฟ ในโรงเรียนเดือนละประมาณสามหมื่นบาทซึ่งค่อนข้างมาก แต่โรงเรียนได้วางมาตรการเพื่อประหยัดค่าสาธารณูปโภคไว้แล้ว แต่ลดค่าใช้จ่ายได้น้อย เพราะเด็กต้องเรียนคอมพิวเตอร์ และต้องใช้น้ำในการรดต้นไม้...” ผู้ปกครองนักเรียนกล่าวว่า “...น่าเห็นใจโรงเรียนนะ ค่าน้ำ ค่าไฟ คงจะเยอะมาก เพราะ

คอมพิวเตอร์ก็มากที่เด็กจะต้องเรียน ไม่เรียนคงไม่ได้ ถ้ามีแต่ห่วงประหยัดค่าไฟ เด็กคงไม่ทันคนอื่น ส่วนค่าน้ำก็คงไม่น้อย เพราะเห็นการโรงรณน้ำดันไม้ทุกวัน ดันไม้ในโรงเรียนก็เยอะ ถ้าไม่รดก็ไม่ได้ ดันไม้คงตายหมด แดดจัดมากด้วย...”

จากผลการสังเกตกิจกรรมของโรงเรียนพบว่าโรงเรียนได้จัดกิจกรรมรณรงค์ลดภาวะโลกร้อน กิจกรรมขยะเพิ่มทรัพย์ และครูเวรประจำวันอบรมนักเรียนหน้าเสาธง เกี่ยวกับการรณรงค์ให้ช่วยกันประหยัดพลังงานอย่างสม่ำเสมอ

โครงการที่ 8 โครงการร่วมด้วยช่วยกันสร้างสรรค์โรงเรียน จากการสัมภาษณ์โรงเรียนได้ดำเนินการดังคำกล่าวของครูชั้นปฐมวัยว่า “... โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชน และเทศบาลตำบลบางบ่อ ค่อนข้างมาก เมื่อปี พ.ศ.2550 โรงเรียนจัดทอดผ้าป่าได้ตั้งล้านกว่าบาท ผู้ปกครองเขาศรัทธาโรงเรียน เพราะเราเอาเงินที่ได้รับบริจาคมาพัฒนาโรงเรียนจริงๆ ผู้ปกครองเขาก็เห็น ลูกเขาได้รับสิ่งดี ๆ มากขึ้น ทั้งด้านอาคารสถานที่ที่ทันสมัย สวยงาม มีสนามเด็กเล่น เครื่องเล่น และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ทำให้ลูกเขาอบอุ่น ปลอดภัย...” กรรมการสถานศึกษากล่าวว่า “...โรงเรียนควรจะระดมทรัพยากร ทุกปีเพราะค่าใช้จ่ายของโรงเรียนมาก ทั้งการปรับปรุงอาคารสถานที่ ทั้งต้องจ้างครูมาช่วยสอนเด็ก ๆ เพราะครูประจำการไม่เพียงพอ ผอ. บอกว่าโรงเรียนขาดครูเป็นยี่สิบคนเลยนะ ที่ผ่านมาระโรงเรียนก็เคยทอดผ้าป่าเพื่อการศึกษา ครู กรรมการโรงเรียน ผู้ปกครอง และทุกคนก็ช่วยกันอย่างเต็มที่ได้อะไรเป็นล้านบาทเลยนะ ผอ. ก็นำเงินไปสร้างอาคารบ้านพอเพียง ปรับปรุงซ่อมแซมโรงอาหาร ซื้อสื่อ อุปกรณ์ และคอมพิวเตอร์ให้เด็ก ๆ และจ้างครูมาสอนด้วย เว้นมาเป็นปีแล้ว ปีนี้กรรมการโรงเรียนได้ประชุมกันแล้วว่าจะทอดผ้าป่าอีกครั้งในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 นี้...” ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กล่าวว่า “... โรงเรียนได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีกับผู้ปกครอง ชุมชน เทศบาลตำบลบางบ่อ นอกจากนี้ยังมีชมรมชาวอีสานสัมพันธ์ ชมรมชาวดัตช์ ที่เข้ามาจัดงานสังสรรค์ในโรงเรียนทุกปี เสร็จงานเขาก็ให้ทุนการศึกษานักเรียน บางปีก็สองหมื่นบ้าง บางปีสามหมื่นบ้าง...” ผู้ปกครองนักเรียนกล่าวว่า “... เต็มใจช่วยเหลือทางโรงเรียน ไม่ว่าโรงเรียนขอความร่วมมือในวันเด็ก หรือทอดผ้าป่าการศึกษาที่ช่วยตามกำลังของเราที่เราไม่เดือดร้อน แต่ถ้าเป็นผ้าป่าก็จะหาพรรคพวกมาช่วยเป็นกรรมการ อยากให้โรงเรียนมีเงินเยอะ ๆ จะได้พัฒนาโรงเรียนให้ทันสมัยมากกว่านี้ ผอ. และคณะครูโรงเรียนนี้มีความขยัน ตั้งใจพัฒนาโรงเรียน และโปร่งใส...” กรรมการนักเรียนกล่าวว่า “... ตอนที่ผมอยู่ ป.4 โรงเรียนได้ทอดผ้าป่า และผมบอกพ่อแม่ของผมให้ช่วยหาผ้าป่าด้วย ตอนนั้นครอบครัวผมหาผ้าป่ามาช่วยโรงเรียนได้สามพันกว่าบาท ผมเห็นว่าโรงเรียนมีคอมพิวเตอร์มากขึ้นและอาคารเรียน สถานที่ในโรงเรียนสวยงามขึ้นครับ...”

จากผลการสังเกตกิจกรรมในโรงเรียนพบว่าโรงเรียนได้ประชุมกรรมการสถานศึกษา และมีมติให้มีการทอดผ้าป่าเพื่อการศึกษา ในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 และมีครูพระมา สอนในโรงเรียนในวันพุธถึงวันศุกร์ทุกสัปดาห์

โครงการที่ 9 โครงการพัฒนาห้องเรียนคุณภาพ จากการสัมภาษณ์ โรงเรียนได้ ดำเนินการพัฒนาห้องเรียนคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ดังคำกล่าวของครูปฐมวัยว่า “... โรงเรียนได้ กำหนดเกณฑ์ไว้ว่า ห้องเรียนควรมีอะไรบ้าง ดิฉันก็ได้ยึดเกณฑ์มาตกแต่งห้องให้สวยงาม มีมุม ต่าง ๆ ครบ เด็ก ๆ และผู้ปกครอง ชอบสีสรรที่สวยงาม และดูอบอุ่น ปลอดภัยด้วย...” กรรมการ สถานศึกษากล่าวว่า “... โรงเรียนมีอาคารสถานที่ที่สวยงาม ร่มรื่น เมื่อเข้าไปดูในห้องเรียน แต่ละ ห้องมีการตกแต่งที่สวยงาม ผมมีความภูมิใจในโรงเรียนมาก นักเรียนโรงเรียนนี้จึงเพิ่มขึ้น...” ครู ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กล่าวว่า “... ผอ. ให้นโยบายในการทำห้องเรียนคุณภาพ ต้องรู้จักเด็ก รายบุคคล มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ นำสื่อนวัตกรรม และไอซีทีมาใช้ในการจัดการเรียน การสอน รวมทั้งปรับปรุงบรรยากาศภายในห้อง รอบ ๆ บริเวณให้สวยงาม น่าดู น่าอยู่ และ น่าเรียน...” นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กล่าวว่า “... ผมว่าโรงเรียนของผมสวยที่สุดครับ สำหรับห้องเรียนผม คุณครูและเพื่อน ๆ ช่วยกันแต่งห้องให้สวยงาม ผมได้เรียนคอมพิวเตอร์ ได้เรียนภาษาอังกฤษในห้องปฏิบัติการอย่างดี โดยเฉพาะเมื่อปีที่แล้วตอนที่โรงเรียนประเมิน โรงเรียนในฝัน ผมได้เป็นผู้นำเสนอโปรแกรม GSP สก๊อตแพท ของกลุ่มสาระคณิตศาสตร์ ด้วยนะครับ...” รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ กล่าวว่า “... ได้นิเทศ กำกับ ติดตาม โครงการพัฒนาห้องเรียนคุณภาพ พยายามเน้นให้ครูและบุคลากรนำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มาใช้ ตลอดจนการพัฒนาการเรียนการสอน โดยการนำสื่อ นวัตกรรม และไอซีทีมาใช้ อย่างจริงจัง สำหรับการจัดห้องเรียนให้ยึดเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และนำผลงานนักเรียนมาจัดไว้เป็น ป้ายนิเทศในห้องเรียน...” ผู้ปกครองนักเรียนกล่าวว่า “... มาส่งลูกเป็นประจำ ลูกเรียนอยู่ชั้น อนุบาล 2 และ ป.4 โรงเรียนนี้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม ผอ.และคุณครู ดูแลเอาใจใส่นักเรียนดี เคยไปดูห้องเรียนของลูกทั้งสองคนก็สะอาด สวยงามดี...”

จากผลการสังเกตกิจกรรมในโรงเรียน พบว่า โรงเรียนได้จัดกิจกรรมมอบทุนการศึกษา ให้กับนักเรียนจำนวน 35 ทุน ทุนละ 1,000 บาท มีการประเมินห้องเรียนคุณภาพตามหลักเกณฑ์ ที่กำหนด มีการจัดป้ายนิเทศตามวันสำคัญต่าง ๆ

โครงการที่ 10 โครงการวิจัยในชั้นเรียน จากการสัมภาษณ์ โรงเรียนได้ดำเนินการโดย ให้ครูและบุคลากรที่ทำหน้าที่สอนได้ทำวิจัยในชั้นเรียนทุกคน ดังคำกล่าวของครูหัวหน้ากลุ่มสาระ คณิตศาสตร์ว่า “... โรงเรียนเข้าโครงการโรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจาย

อำนาจ ประเภทที่ 1 เมื่อปีที่แล้ว ครูทุกคนได้ไปอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียน และตอนนี้ก็ทำกันทุกคน ที่เรียกว่า CAR 1 CAR 2 CAR 3 CAR 4 นะคะ ..." หัวหน้างานวิชาการของโรงเรียนกล่าวว่า "... ครูส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจการทำวิจัยในชั้นเรียน ฝ่ายบริหารก็พูดทุกครั้งในการประชุมประจำเดือนขอให้ครูได้ทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อแก้ปัญหา และพัฒนานักเรียน..." ครูปฐมวัยกล่าวว่า "... ได้แก้ปัญหานักเรียนร้องไห้ไม่ยอมมาโรงเรียน และแก้ปัญหานักเรียนชอบพูดคำหยาบได้ มันน่าจะเป็นการทำวิจัยในชั้นเรียนนะ ..." ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กล่าวว่า "... ได้ทำการวิจัยในชั้นเรียน โดยการจัดทำข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล แล้วสำรวจปัญหานักเรียนที่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ในวิชาภาษาไทย ในห้องของผมมีนักเรียน 8 คน ที่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ได้สอนซ่อมเสริม และหาสื่อการเรียนการสอนมาช่วยก็ได้ผลดีนะครับ ..." ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กล่าวว่า "... การทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นเรื่องยาก เพราะเราไม่จบปริญญาโท แต่ก็พอเข้าใจบ้างที่ได้ไปอบรมมา และฝ่ายบริหารก็พูดในที่ประชุมบ่อย ๆ ตอนนี้กำลังทำวิจัยในชั้นเรียน แก้ปัญหานักเรียนอ่านไม่คล่อง และเขียนภาษาไทยไม่ถูกต้อง ..."

จากการสังเกตโรงเรียนได้มีการนิเทศ กำกับ ติดตามการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู และมีการประชุมเชิงปฏิบัติการการทำวิจัยในชั้นเรียน 1 ครั้ง

ผลการทบทวนการดำเนินการรอบที่ 1

ผลจากการสังเกตการดำเนินงานในรอบที่ 1 พบว่าปัญหา อุปสรรค และจุดอ่อนของการดำเนินการ ได้แก่ บางโครงการขาดความชัดเจนว่าใครเป็นผู้ปฏิบัติ ผู้ที่มีส่วนร่วมในการนำโครงการไปปฏิบัติยังไม่เข้าใจในการทำงาน ในบางโครงการมีความซ้ำซ้อนกัน นอกจากนี้การประชาสัมพันธ์ โครงการอาจมีน้อยเกินไป จึงทำให้ครูผู้สอนและบุคลากรขาดความเข้าใจ และให้ความร่วมมือไม่มากเท่าที่ควร ซึ่งสามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงการพัฒนา รูปแบบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ได้ดังนี้

1. โครงการพัฒนาระบบงบประมาณในโรงเรียน ควรเพิ่มกิจกรรมการอบรมให้ความรู้ รองผู้อำนวยการฝ่ายงบประมาณและครูที่ปฏิบัติหน้าที่การเงินและพัสดุของโรงเรียน และกิจกรรมยกย่องชมเชยนักเรียนที่ดูแลรักษาหนังสือได้อย่างดี ตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ
2. โครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา เป็นโครงการที่มีกิจกรรมที่ต้องดำเนินการค่อนข้างมาก จึงต้องอาศัยความร่วมมือในการดำเนินงานของทุกฝ่าย ทั้งผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน บุคลากร และนักเรียนอย่างจริงจัง ตลอดจนทุกคนจะต้องรับทราบ และเข้าใจเกณฑ์มาตรฐานในการประกันคุณภาพภายในทั้งในระดับปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น ควรมี

การอบรมครูและบุคลากรในโรงเรียน เพื่อทราบหลักเกณฑ์และแนวทางในการประกันคุณภาพ
ภายในการศึกษาระดับปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. โครงการพัฒนาครูมืออาชีพ ควรเพิ่มกิจกรรมการอบรมครูให้มีความรู้เรื่องหลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ที่จะเริ่มใช้ในปีการศึกษา 2553

4. โครงการร่วมด้วยช่วยกันสร้างสรรค์โรงเรียน ควรเพิ่มกิจกรรมในการนำภูมิปัญญา
มาสอนในโรงเรียนให้มากขึ้น

5. การบันทึกการสังเกต ผู้วิจัยต้องเพิ่มรายละเอียดการบันทึกให้มากขึ้นและต้อง
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

6. การเก็บข้อมูลภาคสนามนอกจากจะใช้วิธีการสังเกตเป็นหลักแล้ว ผู้วิจัยควรใช้
การพูดคุยกับผู้มีส่วนได้เสียเป็นครั้งคราว เพื่อตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น รวมทั้งเป็น
การประเมินความพึงพอใจในการทำโครงการต่าง ๆ ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่เป็นผู้ได้รับ
ผลกระทบโดยตรง

โดยสรุปจากที่ประชุมของผู้ให้ข้อมูลหลักมีความเห็นว่าโครงการทั้ง 10 โครงการมี
ความเหมาะสมที่จะใช้พัฒนาโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาล แต่มีโครงการ 4 โครงการที่ต้อง
พัฒนาต่อไปโดยการเพิ่มกิจกรรมมากขึ้น คือ โครงการพัฒนาระบบงบประมาณในโรงเรียน
โครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา โครงการพัฒนาครูมืออาชีพ
และโครงการร่วมด้วยช่วยกันสร้างสรรค์โรงเรียน

**การพัฒนารูปแบบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ช่วงชั้นที่ 1-2 รอบที่ 2**

ผู้วิจัยร่วมกับผู้ให้ข้อมูลหลักได้รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสังเกต
การปฏิบัติตามแผนการพัฒนารูปแบบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล และผลงานความก้าวหน้า
ของการปฏิบัติตามแผน จากนั้นมาร่วมประชุมเพื่อทบทวนปรับแผนอีกครั้ง โดยมีระยะห่างจาก
รอบแรกเป็นระยะเวลา 1 เดือน ผู้วิจัยให้กำลังใจและยินดีกับผลงานของครูผู้สอนที่ก้าวหน้าขึ้น
และความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผ่านมา ส่วนจุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรคที่พบ
กลุ่มได้ร่วมกันวางแผนแก้ไข พร้อมกับกำหนดให้มีการดำเนินการที่ทุกฝ่ายยอมรับ และเป็นที่
ชัดเจน

ผลการปฏิบัติรอบที่ 2

การปฏิบัติในขั้นตอนนี้มีระยะเวลา 1 เดือน ตั้งแต่วันที่ 17 สิงหาคม 2552 ถึงวันที่
25 กันยายน 2552 ซึ่งขั้นตอนนี้เกิดขึ้นหลังจากนำแผนการพัฒนารูปแบบการบริหารตาม
หลักธรรมาภิบาล ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ที่ทุกฝ่ายร่วมกันปรับให้

ชัดเจน ต่อเนื่องจากครั้งแรกไปปฏิบัติ พร้อมกับการสังเกตผลที่เกิดขึ้น

ผลการสังเกตในรอบที่ 2

ผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลหลักนำแผนไปปฏิบัติวิจัยรอบที่ 2 ไปปฏิบัติตลอดระยะเวลา 1 เดือน ผลจากการสังเกตการดำเนินงานในรอบนี้ พบว่ากิจกรรมส่วนใหญ่เกิดขึ้นที่โรงเรียน บางกิจกรรมเกิดขึ้นที่บ้าน และบางกิจกรรมเกิดขึ้นที่ชุมชน ผู้วิจัยจะใช้วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ผสมผสานกับการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง พร้อมบันทึกผลความก้าวหน้า และปัญหาที่เกิดขึ้นในสนามการวิจัย พร้อมร่วมกันปรับปรุงแผนปฏิบัติการวิจัยในรอบที่ 3

ผู้วิจัยร่วมกับผู้ให้ข้อมูลหลักได้ร่วมกันติดตามผลการดำเนินการวิจัยในรอบที่ 2 โดยใช้วิธีการระดมพลังสมอง (Brain Storming) เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2552 ที่ห้องประชุมชั้น 4 อาคาร 50 ปี สยามกลการ ของโรงเรียนอนุบาลชุมชนบางบ่อ (ศุภพิพัฒน์รังสรรค์) เพื่อร่วมกัน วิเคราะห์และติดตามผลการดำเนินโครงการที่ต้องดำเนินการต่อไป 4 โครงการ โดยมีรายละเอียด ที่เกิดขึ้นในแต่ละโครงการ ดังนี้

โครงการที่ 1 โครงการพัฒนาระบบงบประมาณโรงเรียน จากการสังเกตการดำเนินโครงการ หลังจากรองผู้อำนวยการฝ่ายงบประมาณและเจ้าหน้าที่การเงินและพัสดุของโรงเรียนได้ เข้ารับการอบรมจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 2 พบว่า มีการพัฒนาระบบ งบประมาณของโรงเรียนมากขึ้น ดังคำกล่าวของรองผู้อำนวยการฝ่ายงบประมาณว่า “... มีความชัดเจน ในการทำระบบควบคุมภายในมากขึ้น ตลอดจนการจัดทำแผนงบประมาณแบบ PBB หลังจาก อบรมมาแล้วก็มาดำเนินการพัฒนาระบบงบประมาณของโรงเรียน ร่วมกับคณะกรรมการฝ่าย งบประมาณของโรงเรียน...” หัวหน้าการเงินของโรงเรียนกล่าวว่า “... ส่วนใหญ่การจัดทำบัญชีก็ยัง เหมือนเดิม แต่หัวใจสำคัญน่าจะอยู่ที่ความซื่อสัตย์สุจริตของเจ้าหน้าที่ด้วย ผอ. ตรวจบัญชีรับจ่าย ทุกวัน พวกเราทำด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ค่ะ...” หัวหน้าพัสดุโรงเรียนกล่าวว่า “... โรงเรียนเรามีการจัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์ ตามความต้องการของครูและบุคลากร มีการจำหน่าย พัสตุ ครุภัณฑ์ และลงทะเบียน ลงบัญชีถูกต้องเป็นปัจจุบัน ผอ. เฝ้าเน้นให้ใช้ของอย่างประหยัด และคุ้มค่า...” ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กล่าวว่า “... ดิฉันเบิกจ่ายวัสดุ จากเจ้าหน้าที่พัสดุ มาใช้ในการเรียนการสอน พยายามใช้อย่างคุ้มค่า และดูแลรักษาอย่างดี ได้วัสดุ อุปกรณ์ ตามที่ต้องการมา สอนเด็ก ๆ เป็นสิ่งที่ดีค่ะ...” คณะกรรมการสถานศึกษากล่าวว่า “... การใช้จ่ายเงินของเรียน มีความโปร่งใสนะ ผอ. เฝ้าขออนุมัติการใช้เงินจากคณะกรรมการทุกครั้ง โรงเรียนก็มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ตลอดเวลาเด็กก็เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ...”

โครงการที่ 2 โครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา จาก การสังเกตการดำเนินการที่ผ่านมาในรอบที่ 2 พบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำโครงการไปปฏิบัติ โดย

โรงเรียนได้เชิญศึกษานิเทศก์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 2 มาเป็นวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนและแนวทางในการยกระดับคุณภาพการศึกษาเป็นเวลา 1 วัน ซึ่งทำให้ครูผู้สอนและบุคลากรเกิดความตระหนักและเข้าใจในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมากขึ้น ดังคำกล่าวของครูผู้สอนชั้นปฐมวัยว่า “...เข้าใจเกณฑ์การประกันคุณภาพภายในของระดับปฐมวัยมากขึ้น ตัวบ่งชี้ต่าง ๆ ที่จะต้องวัดในแต่ละมาตรฐาน จริง ๆ แล้วโรงเรียนเราก็ทำอยู่แล้วนะ แต่เราคงต้องมาจัดให้เป็นระบบอีกหน่อย สน. เค้าอธิบายเข้าใจดี คงไม่ใช่เรื่องยากหรอกนะในการทำประกันคุณภาพภายในถ้าทุกคนช่วยกัน...” หัวหน้าวิชาการกล่าวว่า “... ครูทุกคนเกิดความตระหนักมากขึ้นนะคะ หลังจากที่เราได้อบรมการประกันคุณภาพ ทุกคนตั้งใจสอนเด็กอย่างเต็มที่ เพราะพวกเราอยากให้ผลสัมฤทธิ์มันสูงขึ้นทุกวิชานะคะ...” ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กล่าวว่า “... นำความรู้ที่ได้จากการอบรมมาปฏิบัติในการทำประกันคุณภาพภายในได้ชัดเจนขึ้น...” นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กล่าวว่า “... คุณครูตั้งใจสอนทุกคนครับ ผมได้ปฏิบัติจริงหลาย ๆ วิชา เช่น วิทยาศาสตร์ คอมพิวเตอร์ คนตรีได้เล่นอังกะลุง และเล่นฟุตบอล ครับ...”

โครงการที่ 3 โครงการพัฒนาครูมืออาชีพ จากการสังเกตหลังจากที่ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระได้เข้ารับการอบรมพัฒนาตนเองที่มีการจัดอบรมจากหน่วยงานต้นสังกัดและเอกชนส่งผลให้ครูมีการพัฒนาในด้านการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น ดังคำกล่าวของรองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายบุคลากรว่า “... ครูส่วนใหญ่ได้เข้ารับการพัฒนามิ่ว่าจะเป็นการอบรมหลักสูตร 51 และการสอนภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ และทุกกลุ่มสาระ เพราะโรงเรียนของเราเป็นโรงเรียนในพื้นที่ที่มีศูนย์แม่ข่ายของโรงเรียนในพื้นที่ ซึ่งต้องพัฒนากันเป็นเครือข่าย เช่น โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม ซึ่งอยู่ใกล้ ๆ เราเป็นโรงเรียนในพื้นที่แรก จะเป็นแม่ข่ายในเรื่องสุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าที่เขต 1 ก็เป็นแม่ข่ายคณิตศาสตร์ หรือโรงเรียนบางแก้วประชาสรรค์ก็เป็นแม่ข่ายภาษาไทย...” รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการกล่าวว่า “... ดิฉันได้รับมอบหมายจาก ผอ. ให้เข้ารับการอบรมหลักสูตรใหม่ที่จะใช้ในปีการศึกษา 2553 ที่โรงเรียนบดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนี) สมุทรปราการแล้วได้นำมาขยายผลอบรมให้กับครูและบุคลากรทุกคนในโรงเรียนคะ ...” หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) กล่าวว่า “... ผอ. สนับสนุนให้ครูเข้าอบรมพัฒนาตนเองและนำความรู้มาสอนเด็ก ดิฉันได้อบรมมาแล้ว 2-3 ครั้ง ทั้งที่เขตจัด และของมูลนิธิศุภพัทธ์พรทรัพย์ ได้ฝึกพูดกับฝรั่งและครูที่มีความเชี่ยวชาญภาษาอังกฤษมีประโยชน์มากคะ นี่ทางอบจ. ยังให้ดิฉันชันนารีและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการสอนภาษาอังกฤษอีกด้วย...” ครูผู้สอนภาษาไทยกล่าวว่า “... ได้เข้าอบรมหลักสูตร 51 และการสอนภาษาไทยหลายครั้ง ก็ต้องหาวิธีช่วยให้เด็กอ่านออกเขียนได้ ดิฉันได้นำ

ความรู้มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเด็ก โดยการทำสื่อการสอน ทำวิจัยในชั้นเรียนแก้ปัญหาเด็ก ซึ่งดิฉันได้ทำนวัตกรรมเป็นแบบฝึกทักษะเรื่องมาตราตัวสะกดสอนเด็ก ป.3 ห้องของดิฉัน เด็กสนใจดีค่ะ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นมาก ซึ่งดิฉันได้นำนวัตกรรมนี้ส่งผลงานทางวิชาการขอเลื่อนวิทยฐานะ ค.ศ.3 ด้วยค่ะ...” ครูผู้สอนปฐมวัยกล่าวว่า “... ไปอบรมการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยใช้ BBL ที่สมาคมครูอนุบาลสมุทรปราการจัดขึ้นดีมากค่ะ ทำให้เราเข้าใจว่าจะพัฒนาเด็กอย่างไร นำมาจัดกิจกรรมให้เด็กและจัดบรรยากาศในห้องเรียน เด็ก ๆ มีความสุขนะค่ะ...” หัวหน้ากลุ่มสาระศิลปะกล่าวว่า “... มีความถนัดด้านนาฏศิลป์มากกว่าทัศนศิลป์ แต่พอได้เข้าอบรมแล้วทำให้จัดกิจกรรมการสอนศิลปะการวาดภาพ การปั้น การแกะสลักได้มั่นใจขึ้นค่ะ...” ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์กล่าวว่า “... โรงเรียนของเราเป็นศูนย์พัฒนาวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 1-2 ของเขตพื้นที่ได้จัดอบรมทางไกลของ สสวท. ด้านการสอนวิทยาศาสตร์สำหรับครูประถมศึกษา มาเป็นครั้งที่สองแล้ว มีทั้งครูในโรงเรียนและครูในเขตเข้าอบรมประมาณ 70 คน นอกจากนี้ ผอ. ยังให้ครูที่สอนวิทยาศาสตร์ทุกคนในโรงเรียนเข้าอบรมการสอนที่เขตจัด หรือเอกชนจัด เพราะเราเป็นศูนย์จึงต้องเป็นตัวอย่างให้กับโรงเรียนอื่นค่ะ เด็กของเราเก่งนะค่ะ ไปแข่งขันกิจกรรมด้านวิทยาศาสตร์ได้เป็นตัวแทนของเขตพื้นที่ไปแข่งขันงานศิลป หัตถกรรม ก็มีโครงการวิทยาศาสตร์ สิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ค่ะ...” ครูผู้สอนวิทยาศาสตร์กล่าวว่า “... โรงเรียนได้รับทุนสนับสนุนทุนวิจัยของ สกว. ประมาณสามหมื่นบาท ให้ทำวิจัยเรื่องการทำรูปจากต้นรูปถ่าย เมื่อปี 2551 เรา就去แสดงนิทรรศการหลายครั้งนะ และปีนี้ทาง สกว. ให้ทุนวิจัยดิฉันทำชุดการสอนในเรื่องการทำรูปจากต้นรูปถ่าย เป็นการต่อยอดนำไปสอนนักเรียนค่ะ...” ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กล่าวว่า “... ผอ. ให้ไปอบรมค่ายคุณธรรมที่ปากช่องกับเพื่อนครู 5-6 คน ก็ดีนะค่ะจิตใจสงบขึ้น มีสมาธิดี แต่ค่อนข้างเคร่งมากค่ะ 3 วันที่อบรมหลวงพ่อกำลังฝึกเราในการทำสมาธิ ให้มีสติ ก็นำสิ่งที่ได้รับจากการฝึกนี้แหละค่ะมาใช้สอนเด็ก เป็นการฝึกสมาธิ คุณแล้วเด็กมีความตั้งใจและมีสมาธิในการเรียนมากขึ้นนะค่ะ...” นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กล่าวว่า “... คุณครูสอนดีค่ะ สนุกด้วยหนูชอบเรียนภาษาไทย กับคอมพิวเตอร์ค่ะ...”

โครงการที่ 8 โครงการร่วมด้วยช่วยกันสร้างสรรค์โรงเรียน จากการสังเกต โรงเรียนได้เชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังคำกล่าวของครูของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะว่า “...คุณครูสุวิทย์มาช่วยสอนดนตรีไทยและอังกฤษให้กับเด็ก ๆ ท่านทุ่มเทมากค่ะ เด็ก ๆ ก็มีความตั้งใจมาก นี่ไปได้รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 ในการประกวดอังกฤษระดับประถมที่มหาวิทยาลัยบูรพามาแล้ว...” พระอาจารย์เตนกล่าวว่า “... อาตมาได้มาช่วยอบรมนักเรียนเป็นประจำ โยมผอ. ได้มีมนต์มาทุกเทอม อยากเห็นเด็ก ๆ มีคุณธรรม

มากกว่านี้ เพราะตอนนี้ปัญหาสังคมรุนแรงมาก...” ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กล่าวว่า “...โรงเรียนของเราได้เชิญภูมิปัญญาเข้ามาสอน ก็หลากหลายดีครับ มีทั้งครูสอนดนตรีไทย ครูสอนภาษาอังกฤษ ครูพระ และครูตำรวจ (DARE) ...” นักเรียนที่เรียนดนตรีไทยกล่าวว่า “... หนูชอบเรียนอังกะลุงกับคุณครูสุวิทย์ คุณครูใจดี และสอนหนูกับเพื่อน ๆ ให้เล่นอังกะลุงได้ค่ะ...” กรรมการสถานศึกษากล่าวว่า “... ผอ. เชิญผมมาให้ความรู้เรื่องวิธีการเลี้ยงปลาสดกับเด็ก ๆ ผมรู้สึกภูมิใจมากที่ได้ถ่ายทอดความรู้ที่เป็นประสบการณ์จริง ๆ ของผม คุณเด็ก ๆ ก็สนใจดีนะ ผมอยากให้เด็กช่วยอนุรักษ์สิ่งดี ๆ ของบางบ่อเอาไว้...” เจ้าหน้าที่ตำรวจในโครงการ DARE กล่าวว่า “... ภูมิใจมากที่มีโอกาสเข้ามาสอนเด็กที่นี่ สอนเค้าให้รู้ถึงโทษของยาเสพติด ให้รู้จักการคบเพื่อน และรู้จักการปฏิเสธเมื่อเพื่อน ๆ หรือมีคนชักชวนให้เสพยาเสพติด’ นักเรียนร่วมโครงการ DARE กล่าวว่า “... ครูตำรวจสอนพวกผมให้ห่างไกลยาเสพติด ให้รู้จักปฏิเสธในสิ่งที่ไม่ดี และท่านยังสอนให้พวกเราเป็นคนดีมีความสามัคคีกัน ไม่ทะเลาะกัน...”

ผลการทบทวนการดำเนินการในรอบที่ 2

การทบทวนรอบที่ 2 วันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2552 มีโครงการที่ยังเป็นจุดอ่อนที่จะต้องพัฒนาต่อไปมีโครงการเดียวคือ โครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา โดยผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลหลักเห็นว่ายังมีครูบางส่วนที่ยังไม่เกิดความตระหนัก และคิดว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นการสร้างภาระให้กับตนเองที่ต้องทำงานมากขึ้น ตลอดจนเข้าใจว่าการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในในโรงเรียนควรเป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารแต่เพียงฝ่ายเดียว ดังนั้นที่ประชุมจึงลงความเห็น ว่าควรมีการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลในแต่ละมาตรฐาน และในแต่ละตัวบ่งชี้ นอกจากนี้ที่ประชุมได้เสนอแนะให้ครูผู้สอนได้หมุนเวียนกันสอนและเร่งรัดการเรียนการสอนมากขึ้น

การพัฒนารูปแบบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ช่วงชั้นที่ 1-2 รอบที่ 3

ผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลหลัก รวบรวมข้อมูลจากการสังเกต การสัมภาษณ์ และจากเอกสารหลักฐานการดำเนินการพัฒนารูปแบบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลและผลงานความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามแผน จากนั้นมาร่วมประชุมเพื่อทบทวนปรับแผนอีกครั้ง โดยมีระยะห่างจากรอบสองเป็นระยะเวลา 1 เดือน กลุ่มได้ร่วมกันวางแผนแก้ไขพร้อมกับกำหนดแผนการดำเนินงานที่เกิดจากการยอมรับของทุกฝ่าย ผลจากการดำเนินงานที่ผ่านมาทำให้ผู้วิจัย ครู และผู้ให้ข้อมูลหลักมีความพอใจกับความก้าวหน้า และผลที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะการตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลให้ดียิ่งขึ้น

ข้ออุปสรรคที่พบได้นำมาร่วมกันวางแผนแก้ปัญหา โดยได้ร่วมประชุมที่ห้องประชุมชั้น 1 อาคาร 50 ปี สยามกลการ ของโรงเรียนอนุบาลชุมชนบางบ่อ (ศุภพัฒน์รังสรรค์) ในวันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2552 เพื่อดำเนินโครงการต่อเนื่องและปรับเปลี่ยนกิจกรรมของโครงการ ซึ่งที่ประชุมได้สรุปว่า ให้ดำเนินโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาต่อไป โดยให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ และให้เร่งรัดการเรียนการสอน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการปฏิบัติรอบที่ 3

การปฏิบัติในขั้นตอนนี้มีระยะเวลา 1 เดือน ตั้งแต่วันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2552 ถึง วันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2552 ในช่วงแรก 10 วัน เนื่องจากโรงเรียนปิดภาคเรียนที่ 1 และดำเนินการช่วงที่สอง ในวันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 ถึงวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 เป็นเวลา 20 วัน ขั้นตอนนี้เกิดขึ้นหลังจากการนำแผนการพัฒนารูปแบบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 ที่ทุกฝ่ายร่วมกันปรับให้ชัดเจน ต่อเนื่องจากครั้งที่ 2 ไปปฏิบัติพร้อมกับการสังเกตผลที่เกิดขึ้น

ผลการสังเกตในรอบที่ 3

โครงการที่ 2 โครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา หลังจากที่ได้อบรมเชิงปฏิบัติการวิธีเก็บข้อมูลสารสนเทศ มาตรฐานและตัวบ่งชี้ ตามเกณฑ์ มาตรฐานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย รวมทั้งมีการเร่งรัดการเรียนการสอนของ ครูผู้สอน ทำให้ระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังคำกล่าวของรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการว่า “... หลังจากอบรมเชิงปฏิบัติการแล้วครูมีความเข้าใจ และตระหนักถึงการประกันคุณภาพภายในมากขึ้น ครูสามารถเก็บข้อมูลสารสนเทศตรงกับ มาตรฐานและตัวบ่งชี้ทุกคน ให้ความร่วมมืออย่างเห็นได้ชัด ที่ผ่านมาครูอาจมีความเข้าใจ คลาดเคลื่อนก็ได้เนะ...” หัวหน้าสายชั้นปฐมวัยกล่าวว่า “... แม้ว่าเด็กปฐมวัยจะไม่ได้ทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ แต่เราก็ได้ประเมินพัฒนาการของผู้เรียนนะ การเก็บข้อมูลน้ำหนัก ส่วนสูง ของเด็กอาจทำได้ง่าย แต่เรื่องคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ค่อนข้างจะวัดยาก หลังจากได้อบรมเชิงปฏิบัติการก็ทำได้มากขึ้น ...” หัวหน้างานวิชาการกล่าวว่า “... ผอ. ให้พวกเรา ช่วยกันเร่งรัดการเรียนการสอนโดยให้ตัวเด็ก ป. 6 ควบคู่ไปด้วยเพื่อเตรียมเด็กให้พร้อมสอบ O-NET และเตรียมสอบเรียนต่อ ม.1 ครูทุกคนก็กระตือรือร้นดี แต่ไม่รู้เด็กจะรับไหวหรือเปล่า...” ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กล่าวว่า “... พวกเราทุกคนทุ่มเทอย่างเต็มที่ ตอนนี้ก็เร่งสอนเด็กให้ทันตามหลักสูตร และสอนซ่อมเสริมให้เด็กที่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ทั้งมีการติวเด็กในช่วง ว่างสุดท้ายทุกวัน อยากให้เด็กได้คะแนน N.T. สูง ๆ ค่ะ ...” นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กล่าวว่า “... ครูแต่ละท่านเร่งสอนอย่างเต็มที่ บางทีหนูก็เครียดเหมือนกัน โดยเฉพาะคณิตศาสตร์หนูจะตาม